Azg
armenian daily
2 ՄԱՐՏ 1996. ՇԱԲԱԹ # 40 (1046)

Թուրքիայի նոր կառավարությունը՝ հաջորդ շաբաթ

ԱՆԿԱՐԱ, 1 ՄԱՐՏ, RFI: «Մայր հայրենիք» եւ «Ճշմարիտ ուղի» կուսակցությունների առաջնորդները, համաձայնագիր Մեսաթ Յըլմազն ու Թանսու Չիլլերն այսօր կոչին հանդիպելուց հետո հայտնեցին, թե մինչեւ կիրակի օրը իրենց միջեւ կայանալիք հանդիպումների ընթացքում կորոշվի եւրոպական աղագա կառավարության կազմը եւ առաջիկա շաբաթ Թուրքիան Կոժսվի նոր կառավարությամբ, որտեղ հերթագայությամբ առաջին վարչապետը կլինի Յըլմազը:

Իսպանիայում աջերի հաղթանակը՝ աղաւոով

ՄԱԴՐԻԴ, 1 ՄԱՐՏ, WSJ, RFI: Իսպանացիները կիրակի օրը ընտրեցին ներկայանալ ընտրելու ի հենց նոր խորհրդարանը: Պաշտոնական վերջին հարցազրույցի արդյունքներով, նախատեսվում է Խոզե Մարիա Ազնարի աջակողմյան ժողովրդական կուսակցության հանգիստ հաղթանակը, որով վերջ կդնի վարչապետ Ֆիլիպե Գոնզալեսի գլխավորած սոցիալիստական կուսակցության 13 ամյա իշխանությունը: Ընտրությանն ընդառաջ ոստիկանությունը ամբողջ երկրով մեկ ուժեղացրել է անվտանգության միջոցառումները, վախենալով բասկ անջատողականների խանգարիչ գործողություններից:

ԵՐԵՎԱՆ

Համագործակցություն՝ դե ֆակտո

Իսկ «մնացածը տեխնոլոգիա է», գտնում է ԱՀ նախագահը

ԱՆԱՀԻՏ ԱՎԱՆԵՍՅԱՆ

Երեւանում էր գտնվում ԼՂՀ խորհրդարանական պատվիրակությունը խորհրդարանի նախագահ Կարեն Բաբուրյանի գլխավորությամբ: Պատվիրակության կազմում էին ԼՂՀ խորհրդարանի փոխտարը, հանձնաժողովի նախագահներ: Պատվիրակությունը հանդիպեց ՀՀ նախագահի, ԱԳ նախարարի եւ ԱԺ նախագահի հետ:

Մարտի 1-ին ԱԺ-ի ոսկեզօծ դահլիճում ստորագրվեց համաձայնագիր ՀՀ Ազգային ժողովի եւ ԼՂՀ խորհրդարանի համագործակցության մասին: Համաձայնագիրը ստորագրեցին 2 խորհրդարանի նախագահներ Բաբկեն Առարքելյանը եւ Կարեն Բաբուրյանը:

Ստորագրման արարողությունը նախատեսված էր 30 րոպե ուշացումով սկսվեց. ինչը հավանաբար հետեւանք էր երկուսեմ դուսուորվող «հայկական բնավորության»: Ըստ որոշ. Առարքելյանի, այս համաձայնագիրը «ոչ թե սկիզբ է, այլ շարունակություն»: Դեռեւս 1994 թ. մայիսի 4-ին Ղրղզստանի մայրաքաղաք Բիշքեկում ստորագրեցին արձանագրություն Հայաստանի, Ադրբեջանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի խորհրդարանների նախագահները:

Տես էջ 2

Շահումյան-Գեսաշենի հարցն անբաժանելի է Արցախի հիմնախնդրից

Երեկ Երեւանի մանկավարժական ինստիտուտի դահլիճում հավաքվել էին շահումյանցիներ, գեսաշենցիներ, մայրաքաղաքի հասարակայնության ներկայացուցիչներ՝ մասնակցելու «Գարուն բերենք Շահումյան-Գեսաշենին» նշանաբանով գարնան առաջին օրն անցկացվող հասարակական քաղաքական հանդիպմանը, որին ներկա էր ՀՀ ԳԱԱ նախագահ Ֆաղեյ Սարգսյանը: Ելույթ ունեցողները՝ Շահումյանի համայնքի նախագահ Դերենիկ Պետրոսյանը, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Աելիտա Դոլուխանյանը, շահումյանցիներ, հաստատեցին հայրենիք վերադառնալու, հայրենի հողի վրա արժանապատվորեն ապրելու իրենց հավատը եւ վճռակամությունը. «Ծնվել միայն Շահումյանում, ապրել միայն Շահումյանում, մեռնել միայն Շահումյանում»:

Ելույթ ունեցավ նաեւ Հայաստանում ԼՂՀ մշակութային ներկայացուցչության աշխատակցուհի Անահիտ Աղաբալյանը, որը հավաքվածներին փոխանցեց այս օրերին Երեւանում գտնվող Ռոբերտ Քոչարյանի ջերմ ողջույնը: «Շահումյանի եւ Գեսաշենի նկատմամբ ուղեցույցը հետեւյալ սկզբունքների պահպանումն է. 1. Շահումյանի եւ Գեսաշենի խնդիրն անբաժանելի է Արցախի հիմնախնդրից: 2. Ակտիվ գործունեության ծավալումը (հույս դնել միայն սեփական ուժերի վրա)», ասաց նա՝ ավելացնելով, որ Շահումյանի եւ Գեսաշենի հարցը միշտ առկա է եւ բարձրացվում է բոլոր բանակցություններում, որ ադրբեջանական կողմը շարունակում է այսպես կոչված գրավյալ տարածքների խնդիրը:

Լ. Պ.

ՔԱՔՈՒ

Ղարաբաղի ինքնավար պետություն Ադրբեջանի կազմում

Ամերիկայի ծրագրով Ղարաբաղին հատկացվում է «շատ բարձր կարգավիճակ»

ԲԱՔՈՒ, RL: Հինգշաբթի օրը Ֆրանսիայում գործակալությունը մի հաղորդագրություն է հրապարակել, որը Ինտերֆաքս գործակալության հաղորդման վրա է հիմնված: Հաղորդագրության սկզբնաղբյուրը քաղաքական ադրբեջանցի բարձրաստիճան անանուն մի դիվանագետ է: Ֆրանսիայի հաղորդագրության համաձայն, Միացյալ Նահանգները նախագծել է Ղարաբաղյան կարգավորման ծրագիր, որով նախատեսվում է Լեռնային Ղարաբաղին շնորհել ինքնավարության շատ բարձր կարգավիճակ: Այդ կարգավիճակը բնութագրվում է իբրեւ ինքնավար պետություն: Ընդ որում, Ղարաբաղի ինքնավար պետությունը շարունակում է մնալ Ադրբեջանի կազմում: Ըստ բարձրաստիճան դիվանագետի՝ ամերիկյան նոր ծրագրի համաձայն Ղարաբաղը կունենա իր զինված ուժերը, խորհրդարանը, կառավարությունը եւ իրավական մարմինները: Լայնքի միջազգային վերահսկողության տակ, իսկ իրադրության կարգավորումից հետո այն կանցնի Ադրբեջանի վերահսկողության տակ: Վկայակոչելով ադրբեջանցի դիվանագետին, Ֆրանսիայի հաղորդումը է, որ Օրեսելի կողմից ադրբեջանական իշխանություններին հանձնված ծրագրով Շուշին մնում է Ղարաբաղի կազմում:

Ադրբեջանական Թուրան լրատվական գործակալությունն ու ադրբեջանական թերթերն էլ են նման բովանդակությամբ լուր հաղորդել: Այդ լուրը նրանց Ադրբեջանի ընդդիմադիր «Ազգային անկախություն» կուսակցության նախագահ Էթիբար Սամեդովն էր հայտնել, ըստ որի Բաքվում եղած ժամանակ ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խմբում ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչ Ջոզեֆ Օրեսելը հանդիպել էր ընդդիմադիր կուսակցությունների ղեկավարներին եւ ծանոթացել էր նրանց Լեռնային Ղարաբաղի կարգավորման ամերիկյան ծրագրի էությանը: Ադրբեջանում ԱՄՆ-ի դեսպանատունը պաշտոնապես հերքել է այդպիսի ծրագրի գոյությունը: Սակայն թեեւ պաշտոնական Ադրբեջանը չի մեկնաբանել այս հաղորդագրությունները, այնուհանդերձ Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովի հայտարարությունն այն մասին, թե «Ադրբեջանը չի կարող համաձայնել այն դիրքորոշմանը, ըստ որի իրողության պայմանները թելադրում է հաղորդը», կարելի է պաշտոնական Բաքվի արձագանքը համարել:

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Ֆլավիո Կոտտի. «Կողմերը եւ խիստ դիրք ունեն, եւ պատրաստ են փոխզիջման»

Արկադի Ղուկասյանը չի բացառում հարաբերական ընդարձակում Ղարաբաղի վրա

ՏԻԳՐԱՆ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

ԵԱՀԿ նախագահ, Շվեյցարիայի արտգործնախարար Ֆլավիո Կոտտին տարածաշրջան այցը բաս Լեռնային Ղարաբաղ նոր բեկում չմտցրեց դարաբաղյան խնդրի կարգավորման խաղաղ բանակցությունների գործընթացում: Այն ավելի շատ կրեց հանդարտող կողմերի դիրքորոշումների ճշգրտման եւ ծանոթության բնույթ եւ եզրափակվեց Երեւանի ընդունելությունների տանը լրագրողների հետ հանդիպմամբ: Նշելով, որ բոսնիական խնդրի նմանությամբ Ղարաբաղի հիմնահարցն էլ գտնվում է ԵԱՀԿ-ի ուշադրության կենտրոնում, որոշ. Կոտտին հայտարարեց, թե Հայաստանի նախագահի, արտգործնախարարի եւ Լեռնային Ղարաբաղի նախագահի հետ հանդիպումներից հետո ավելի խորը պատկերացում կազմեց հակամարտության մասին: Շվեյցարիայի արտգործնախարարը հայտնեց, որ մեծ տեղ են տալիս թե ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի աշխատանքներին եւ թե երկկողմ շփումներին:

Խոսելով դեյթոնյան համաձայնագրի ոչ բոլոր կետերն են կիրառելի Ղարաբաղի հարցում, որովհետեւ այստեղ այլ պատմա-աշխարհագրական խոչընդոտներ հայտնեց, որ մեծ դեր են տալիս թե ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի աշխատանքներին եւ թե երկկողմ շփումներին:

Խոսելով դեյթոնյան համաձայնագրի եւ Ղարաբաղի խնդրում նմանատիպ որոշումներ կայացնելու հնարավորության մասին, Ֆլավիո Կոտտին նշեց, որ երկրորդ այցի ընթացքում իմքր մեծ նմանություն է տեսել այդ խնդիրների միջեւ: Բնականաբար դեյթոնյան համաձայնագրի ոչ բոլոր կետերն են կիրառելի Ղարաբաղի հարցում, որովհետեւ այստեղ այլ պատմա-աշխարհագրական խոչընդոտներ կան: Բայց, օրինակ, համաձայնագրի կնքումից հետո դեռեւ է նախատեսել միջազգային հանրության ներկայությունը, որոնցի որոշակի երաշխիքներ տվեն ստորագրված համաձայնագրին: Պատասխանելով մեր այն հարցին, թե Բաքվի եւ Երեւանի հանդիպումներ

Տես էջ 2

Համաշխարհային բանկի համար միեւնույն է, թե ով է իշխում

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Համաշխարհային բանկի տրամադրած երկու վերջին վարկերը ոչ մի կապ չունեն սեպտեմբերին կայանալիք նախագահական ընտրությունների հետ, այդպիսի հայտարարությամբ հանդես եկավ Հայաստանում ՀԲ-ի արտակարգ եւ լիազոր ներկայացուցիչ Վահրամ Ներսիսյանցը, որպես օրը կայացած մամլո ասուլիսում պատասխանելով լրագրողներից մեկի հարցին:

Ըստ ՀԲ-ի ներկայացուցչի, Համաշխարհային բանկի կողմից նմանատիպ վարկ անցած տարեսկզբին ես տրամադրվել է, որպեսզի կառավարությունը կարողանա համաձայնել բյուջեն: Բացի այդ, այն կնպաստի այլ դոնոր կազմակերպությունների Հայաստան գալը:

Համաշխարհային բանկը միջազգային ֆինանսական կազմակերպություն է եւ, Վ. Ներսիսյանցի ասելով, ՀԲ-ի համար տարբերություն չկա, թե ով է իշխում: Կարեւորն այն է, որ տվյալ երկիրը դեկավարում է բարեփոխումների ջատագով տնտեսագետների թիմ: Այդ իսկ պատճառով ՀԲ-ի ներկայացուցիչը հանդիպումներ է ունենում ոչ միայն իշխանությունների, այլ նաեւ ընդդիմադիր ուժերի հետ:

Ըստ Հայրիկյանի, նախագահի նախընտրական ծախսը 10 միլիոն դոլար է

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Նախագահական ընտրությունները ԱԻՄ-ի խնդիրը, եւ ոչ էլ քաղաքական կուսակցությունների խնդիրը չէ: Եթե ժողովուրդ նախագահական ընտրությունների մեջ տեսնում է իր վիճակը բարելավելու ճանապարհը, ուրեմն այն համընդհանուր խնդիր է», մարտի 1-ին կայացած հանդիպմամբ հայտարարեց Ազգային ինքնուրույն միավորման (ԱԻՄ) նախագահ Պետրոս Հայրիկյանը:

Նա նշեց, որ դեռեւ է լրջորեն վերաբերվել նախագահական ընտրություններին, քանի որ «չգիտեմ է մոտենալ, որ ընտրություններում մեր դեմ կանգնած է դեպությունը՝ իր ողջ դրամագլխով»: Ըստ Պ. Հայրիկյանի, նախագահը նախընտրական պայքարի վրա ծախսելու է 10 մլն ամերիկյան դոլար, այն դեպքում, երբ ԱԻՄ-ը ի վիճակի է տրամադրել ընդամենը 100 հազար դոլար:

Հերթական «Բոինգը» ընկավ

1 ՄԱՐՏ, BBC: Պերուի հարավում վթարի է ենթարկվել մայրաքաղաք Լիմայից Արեկիպա քաղաք թռող FOSOP ընկերության «Բոինգ 737» մակնիշի մի օդանավ, որը 120-ից ավելի ուղեւոր էր փոխադրում: Փրկարար թիմերը գտել են օդանավի ընկնելու վայրը: Պաշտոնական ներկայացուցիչների հաղորդումների համաձայն՝ բոլոր ուղեւորներն էլ զոհվել են: Դա Պերուում երբեւիցե տեղի ունեցած ամենամեծ ավիավթարն է:

Վրաստանը պայմաններ է դնում Ռուսաստանի դեմ

ԹԲԻԼԻՍԻ, AGBU NEWS, BBC: Թբիլիսիից ներից մեկին հաղորդվել է վրացական հավատի աղբյուրներից իմանալ, որ փետրվարի 26-ին Վրաստանում ՌԴ դեսպան Վլադիմիր Չեմսկին հանդիպում է ունեցել խորհրդարանի նախագահ Զուրաբ Ժվանիայի հետ եւ խնդրել ազդանշել ռուսական ռազմակայանների մասին պայմանագրի վավերացումը, ինչը, նրա ասելով, կօգնի երկու երկրների հարաբերությունների բարելավմանը: Ի պատասխան դրա, Ժվանիան ասել է, որ վավերացման հարցը անմիջականորեն կապված է Աբխազիայի հակամարտության կարգավորման հետ: Նա ասել է, որ խորհրդարանը կվավերացնի փետրվարի 3-ին նախագահ Ելցինի Վրաստան կատարած այցի ընթացքում ստորագրված պայմանագիրը միայն այն բանից հետո, երբ Ռուսաստանը կօգնի Վրաստանին վերադարձնելու իր տարածքային ամբողջականությունը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ԱՆՐԱՊԱՐՏ

«Ազգի» բացատրագիրը ՀՀ դատախազության նախազգուշացման առթիվ

«Ազգի» խմբագրությունը վերջերս արժանացավ ՀՀ դատախազության ուշադրությանը՝ ՀՀ առողջապահության նախարարի գանգատի վրա նախազգուշացում ստացավ Հայաստանում գրիպի համաճարակի դատճառած զոհերի մասին տրված նյութի առիթով: Այսուհանդերձ, ժամանակավրվածության համաձայն՝ թերթի խմբագրությունը փետրվարի 28-ին ՀՀ դատախազությանը ներկայացրեց հարցի մասին իր բացատրագիրը, որը տպագրում ենք ստորև:

Ի հավելումն ս. թ. փետրվարի 21-ին ՀՀ դատախազությունում մեզ ներկայացված Ձեր գրավոր նախազգուշացման բովանդակությանը, որտեղ նշված է «Ազգ», 01.02.96 թ.), որտեղ արտատպել էինք Associated Press ամերիկյան լրատվական գործակալության հաղորդած լուրն այն մասին, թե Հայաստանում գրիպի համաճարակի ընթացքում մահացել է 48 մարդ, որոնցից 6-ը՝ Սևանի հոգեբուժարանում, այսու հայտնում ենք, որ Հայաստանում գրիպի համաճարակի մասին, բացի վերոնշյալից, հրատարակել ենք նաև ուրիշ 2 տեղեկատվություն, առաջինը՝ 1995 թ. դեկտեմբերի 29-ի մեր համարում՝ «Գրիպի դեմ դատվասումներն անիմաստ են», իսկ երկրորդը՝ 1996 թ. փետրվարի 16-ին՝ «Գրիպի համաճարակի զոհերի թիվը դեռևս ստուգված չէ» խորագրով:

Դրանցից մանավանդ վերջինը, չգիտես ինչու, կա՛մ վրիպել է ՀՀ առողջապահության նախարարության ուշադրությունից, եւ կամ, ինչն ավելի հավանական է թվում, չեն ուզեցել տեսնել, որպեսզի փորձեն ՀՀ դատախազության միջոցով «վրեժխնդիր» լինել տվյալ հարցում մեր թերթի սուր հետաքրքրության համար: Այնինչ հենց այդ՝ «Գրիպի համաճարակի զոհերի թիվը դեռևս ճշված չէ» վերնագրով մեր հրատարակած նյութը, որը Արմենպրեսի հաղորդագրությունն էր հանդիսանում, ինքնին կարելի էր դիտել, ինչպես վերնագիրն է հուշում, որպես հերքում մեր նախապես տված տեղեկության, չնայած համոզված չենք, որ Associated Press-ի հաղորդածն անճիշտ է եղել: Հերքում ինչը մենք արել ենք ՀՀ դատախազությունից «Նախազգուշացումն» ստանալուց առաջ, ինչպես պահանջում է ՀՀ մամուլի մասին օրենքը:

Ինչպես դատախազությունում զրույցի ժամանակ նշել ենք, փետրվարի 1-ի մեր հրատարակման մեջ գրիպից 48 մարդու մահանալու մասին տվյալը մենք բարգմանաբար ներկայացրել էինք ամերիկյան վերոհիշյալ գործակալությունից, նշելով նաև լրատվության աղբյուրը, ինչը, մեր կարծիքով, մեր թերթին զերծ է կացուցում որեւէ պատասխանատվությունից: Պատասխանողը պետք է լինի նշյալ գործակալությունը:

Երրորդ՝ ինչ վերաբերում է Սեւանի հոգեբուժարանում գրիպից մահացած 6 հիվանդների պարագային, ուզում ենք տեղեկացնել, որ այդ նույն տեղեկությունը հասատել է նաեւ պետական պաշտոնական լրատվական մեր գործակալությունը՝ Արմենպրեսը, որի նկատմամբ, սակայն, որեւան մեզ հայտնի է, որեւէ գանգատ ներկայացված չէ ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից, ինչը պետք է դիտել իբրեւ այդացյալն այն բանի, որ Արմենպրեսի հաղորդած տեղեկությունը ստույգ է եղել:

Վերջում կուզեի հարց տալ, որ եթե առաջիկա ապրիլ ամսին, ինչպես խոստանում է ՀՀ առողջապահության նախարարությունը, ՀՀ պետվիճվարությանը վերջապես հաջողվի ամփոփել ու ճշգրտել, թե գրիպի համաճարակից մեր հանրապետությունում մահացել է քանի՞ 48 կամ ավելի մարդ, ՀՀ դատախազությունը կերաշխավորի՞ արդյո՞ք ՀՀ առողջապահության նախարարությանն հերքման կամ ներողամտության մասին արտահայտություն ուղղված մեր թերթին:

Խորին հարգանքներով՝

Հ. Ավետիսյան
Գլխավոր խմբագիր

ԵՐԵՎԱՆ

Արտգործնախարարությունների համագործակցության հայ-չեխական համաձայնագիր

Մարտի 1-ին Երեւանում էր գտնվում Չեխիայի ԱԳ 1-ին փոխնախարար Ալեքսանդր Վոնդրան: ՀՀ փոխարտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի հետ նա ստորագրեց համաձայնագիր երկու երկրների արտգործնախարարությունների միջեւ համագործակցության մասին: Դրան կհաջորդեն մի շարք նոր համաձայնագրեր, որոնք իրավական հիմք կստեղծեն մեր երկրների քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային համագործակցության համար: Ստորագրման արարողությունից հետո հրավիրված մամուլի ասուլիսում երկու նման մակարդակի առաջին հանդիպումն էր Հայաստանի եւ Չեխիայի անկախացումից հետո: Հայտնվեց նաեւ, որ չեխ հյուրը մեծ հետաքրքրություն է հանդես բերել մեր տարածաշրջանում տիրող իրավիճակի, ինչպես նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի խաղաղ կարգավորման նկատմամբ Չեխիան Մինսկի խմբի հիմնադիր անդամներից է:

Նույն օրը երեկոյան Ալեքսանդր Վոնդրան մասնակցեց Արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի եւ համագործակցության հայկական ընկերության դահլիճում կայացած «Հայաստան-Չեխիա» ընկերության շնորհանդեսին: Բացելով այն, ԱՕԿՍ-ի համանախագահ Լավրենտի Բարսեղյանը հավաքվածներին ներկայացրեց «Հայաստան-Չեխիա» նոր ընկերության նախագահ, ՀՀ արտակարգ իրավիճակների վարչության պետ, նախարար Ստեփան Բարսեղյանին: Վերջինս, իր հերթին, հայտնեց մի շարք նկատառումներ այդ ընկերության հետագա գործունեության կազմակերպման մասին: Հարգանքով հիշատակվեց «Հայաստան-Չեխոսլովակիա» բարեկամության երիտասարդական ընկերության

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

դոկտորներ Ստեփան Շահարյանն ու Էդվարդ Միրզոյանը, Հայաստանի կանանց կոմիտեի նախագահ Նորա Հակոբյանը, արվեստագետ Ալեքսանդր Ալեքսանյանը, ԱՕԿՍ-ի փոխնախագահ Հենրիկ Իգիթյանը եւ ուրիշներ:

Ջերմ ընդունելության արժանացավ Ալեքսանդր Վոնդրայի կարճատեւ, սակայն արտաքին, հումորով, հարուստ, ինչպես նաեւ լուրջ հարցադրումներ պարունակող ելույթը:

Պետք է հուսալ, որ երկու պետությունների միջեւ ստեղծված դրական ու մշակութային հարաբերությունները առաջիկայում առավել արգասավոր փուլ կթեւակոխեն:

ՌՈՒԲԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Արտգործնախարարությունների համագործակցության հայ-չեխական համաձայնագիր

ԽՆԳԻՐ

Ազատ տուկա. Դեմոկրատիա դեղաձեւերի վաճառքո՞ւմ

Ինչպես հայտնեց հոգեբույժ, Երեւան քաղաքի գլխավոր պսիխոթերապեւտ Հարություն Մինասյանը, վերջին մեկ ամսում արգելվել է հոգեներազդող դեղերի ազատ վաճառքը: Որքան էլ զարմանալի է, այդ կարգադրությամբ առողջապահության նախարարությունը որեւէ հրահանգ չի արձակել: Խնդիրն իրականացնում են ՆԳՆ, մասնավորապես թմրաբիզնեսի դեմ պայքարի վարչության աշխատակիցները: Ըստ որմ. Մինասյանի, ՆԳՆ օրակներին է տրված հրամանագիր եւ դեղերի ցուցակ, որի համաձայն դատապարտվության են ենթարկում այն մարդկանց, ում մոտ դրանք հայտնաբերում են: Երեւույթը չափազանց վտանգավոր է, որովհետեւ գանկացած հոգեկան հիվանդություն խորնիկ բնույթ ունի եւ ստացվածքը բուժումից հետո էլ անհրաժեշտ է շարունակել դեղորայքի ընդունումը: Չդնեմ է մոռանալ նաեւ, որ այսօրվա կենսական ծանր պայմաններում հանգստաբեր դեղերի կարիքը զգում է մեր հանրապետության բնակչության մեծ մասը: Ոստիկանության աշխատակիցները հսկողություն են իրականացնում նաեւ բուժհիմնարկներում, դեղատներում: Պարոն Մինասյանը, որը միաժամանակ «Մագիստրոս» հրատարակչության նախագահն է եւ «Նարեկ» բժշկական թերթի գլխավոր խմբագիրը, գնահատում է վաստակաշատ գանգատներից: Պետական ճանապարհով դեղեր Հայաստան չեն ներմուծվում, իսկ արգելափակումների հետեւանքով արտասահմանյան ընդունող մասնավոր անձինք դարձրեցնում են հոգեներազդող դեղաձեւերի ներկրումը: Սա առաջ է բերում դեղիցիտ, որի անմիջական հետեւանքն է դառնում գների աճը: Հոգեկան հիվանդների մեծ մասը հաշմանդամ է համարվում, չի աշխատում, բնականաբար ի վիճակի չէ նույնիսկ այսօրվա գործող սակագներով դեղորայք ձեռք բերել: Միաժամանակ, միայն դեղատներով վաճառքը, այն էլ մեկ դեղատանը, որտեղ ավելի մաշելի այլընտրանքի հնարավորություն չկա, իրեն չի արդարացնում:

Անշուշտ, կա նաեւ հակառակ [illegible] դեղերի նկատմամբ բացառված չէ անցառոյգ հետեւանքները: Ուստի դեղատոմսերով վաճառքը անհրաժեշտ է: Ի դեղ, ՆԳՆ նախարարության 6-րդ վարչության պետի տեղակալ Համլետ Հակոբյանը մեզ հայտնեց, որ դրանք քանիսն լուրեր են, այդպիսի հրահանգ չկա: Սակայն մեր հետագա հարցումներից հանգեցինք այն եզրակացության, որ վերահսկում կատարվում է: Հավանական է, ուստի մեզ տրամադրվեն հանրային փաստաթղթեր, թե բժիշկներից եւ պետդեղերից կրգեհարույց այդ բնում ջոր հանգստացնող դեղերն առգրավելու, ինչ հիմքեր կան: Այդ ժամանակ մենք կրկին հանդես կգանք եւ կիրարենք ավելի ճիշտ դիտարկել [illegible] ու դեղը:

ՏԱՐՈՒԲ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

ԴԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Ֆլավիո Կոտտի. «Կողմերը եւ խիստ դիրք ունեն, եւ դատրաստ են փոխզիջման»

Սկիզբը էջ 1

«Այդ իմաստով դեռ երկար ճանապարհ պետք է անցնենք, որ կողմերի դիրքորոշումները մոտեցնենք», ասաց Կոտտին: Միաժամանակ, նա փաստեց, որ գտնվում են ճանապարհի կեսին, բայց նաեւ շատ բան է արվել, հաստատվել է հրադադար, որը դարձել է հետագա աշխատանքների հիմք:

Ցավոք, ԵԱՀԿ նախագահը մոռացավ դատասխանել մեր մյուս հարցին, թե ինչպես է վերաբերվում Լեռնային Ղարաբաղի ղեկավարության դիրքորոշմանը: Փոխարենը, ԼՂՀ արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանը առանձին մամուլի ասուլիսում ծանոթացրեց Շվեյցարիայի արտգործնախարարի հետ ԼՂՀ ղեկավարության հանդիպման արդյունքին, նշելով, որ շատ արդյունավետ է անցել: Արկադի Ղուկասյանը նշեց, որ ԵԱՀԿ նախագահը չի քննարկել նախորդ իրենց տրված նախագիծը, այլ միայն բավարարվել է տեսակետների ծանոթությամբ: Ինչ վերաբերում է հաստատական ճնշումներին, առա դատասխանելով մեր հարցին, արտգործնախարարը նշեց, որ նման հաղթական ճնշում իրենց վրա չեն զգում, թեեւ չեն բացառում դեղերի նման զարգացումը: Նրա կարծիքով, դժվար թե նման հաղթական ճնշումները լավ արդյունքի հանգեցնեն: Պետք է գտնվեն խնդրի կարգավորման այլ մեթոդներ: Այնուհետեւ Արկադի Ղուկասյանը հայտարարեց, որ Ղարաբաղը չի բացառում Ադրբեջանի հետ հորիզոնական կապերի հաստատումը: Նրա ասելով, որեւէ այլ որոշում, որը կենթադրի ուղղահայաց կապերը, Ղարաբաղը չի ընդունի: Ընդ որում, Արկադի Ղուկասյանը փոխզիջում համարեց ոչ միայն հորիզոնական կապերի հաստատումը, այլեւ այն, որ Ղարաբաղը հրաժարվել է Հայաստանի հետ միավորումից եւ այժմ դե ֆակտո անկախ հանրապետություն է: Եւ այն, որ երկու տարի շարունակվում է հրադադարը, ԼՂՀ արտգործնախարարը համարեց ոչ այնքան միջնորդների շնորհիվ, որքան կողմերի միջեւ հաստատված ուժերի հավասարակշռության: Նրա կարծիքով, Ադրբեջանը բանակցությունների ընթացքում անդրդվելի դիրք է գրավում, եւ ինչ որ տեղ քաղաքական մեծ համաձայնագրի կնքումը մտել է փակուղի: Արկադի Ղուկասյանը նշեց նաեւ, որ երեւանյան հանդիպումների ժամանակ շեշտվել է Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության խնդիրը, ինչին դարաբաղյան կողմը հակադրել է ազգերի ինքնորոշման իրավունքի խնդիրը: Բացի այդ, Արկադի Ղուկասյանը շեշտեց, թե Ղարաբաղը երբեք էլ չի եղել Ադրբեջանի կազմում, եւ ոչ մի խրան չկա նրա հետ միավորման համար:

Համագործակցություն՝ դե ֆակտո

Սկիզբը էջ 1

Այդ արձանագրությանը միացան ՌԴ վերին պալատի նախագահ Վլ. Շումեյկոն եւ Ղրղզստանի խորհրդարանի նախագահ Մ. Շերեմկուլովը: Արձանագրությամբ հակամարտող կողմերը պատրաստակամություն էին հայտնում նպաստել հրադադարի հաստատմանը:

Ինչ վերաբերում է Երեւանում ստորագրված համաձայնագրին, հարկ է նշել, որ այդ համաձայնագրով նախատեսվում է խորացնել երկու երկրների միջեւ քաղաքական, տնտեսական, գիտական եւ մշակութային կապերը: Միաժամանակ նախատեսվում է համագործակցություն իրականացնել 2 խորհրդարանների հանձնաժողովների միջեւ, կազմակերպել օրենսդրական գործունեության վերաբերյալ տեղեկատվության փոխանակում: Նախատեսվում է անցկացնել համատեղ ճնարկումներ փոխադարձ հետաքրքրություն ներկայացնող միջազգային դատայանագրերի շուրջ: Միով բանիվ՝ խնդիրը հանգում է երկու խորհրդարանների միջեւ համագործակցության արդյունավետության բարձրացմանը:

Պատասխանելով այն հարցին, թե հակվա՞ծ են արդյոք երկու խորհրդարանների նախագահները այդ համաձայնագրի ստորագրմանը քաղաքական գնահատական տալ, եւ եթե այո, ապա ո՞րն է այդ գնահատականը, որն Արարքյանը նշեց, որ գոյություն ունեն իրողություններ՝ ՀՀ եւ ԼՂՀ խորհրդարանների գոյությունը, եւ պետք է ելնել դրանցից: Այսօր, ըստ որն. Արարքյանի, հաստատված հրադադարը արդյունք է ՀՀ եւ ԼՂՀ ղեկավարների գործադրած ջանքերի: «Մնացածը դատողություններ են», «կլոր սեղանների շուրջ ասված քառակուսի մտքեր», «մնացածը տավտոլոգիա է», նշեց Ամ նախագահը:

Իսկ ի դատասխան նույն հարցին, որն. Բաբուրյանն ընդգծեց, որ «Ղարաբաղը Հայաստանի մի մասն է»:

Նոր չվերթ՝ Երեւան-Թբիլիսի

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Երկարընդմիջումից հետո, այսօր բացվեց Երեւան-Թբիլիսի չվերթը: «Հայկական ավիաուղիների» ինքնաթիռներն առայժմ շաբաթը երկու անգամ, ուրբաթ եւ կիրակի օրերին, «Երեւանի» օդանավակայանից կանոնավոր թռիչքներ կկատարեն Թբիլիսի: Ինչպես տեղեկացրին «Հայկական ավիաուղիներում», եթե ուղեւորների քանակն ավելանա, կավելանան նաեւ չվերթերը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 2 տարի
Պետական եւ հասարակական-քաղաքական «Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Թելեր 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՍԱԿՈՒ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԱՆՅԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE հանձնարարական ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ասածները ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ
Apple Macintosh համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Յրտոնը «Ազգին» դատարարի է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoyan st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Վեհափառ հայրապետը օրհնեց ՀՕՖ-ի գրասենյակը

Սփյուռքում նկատվում է հոգածություն օգնության ծրագրի նկատմամբ

Երեկ Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ն այցելեց Հայ օգնության ֆոնդի հայաստանյան գրասենյակ եւ օրհնեց այն եռանդուն աշխատանք մաղթելով գրասենյակի աշխատակիցներին: Ամենայն հայոց կաթողիկոսը այն կարծիքին էր, որ այսուհետ ՀՕՖ-ը եւ նմանատիպ կազմակերպություններ ոչեմ է ունենան ընդհանուր հաղախականություն: Վեհափառը կոչ արեց այսուհետ լինել ոչ միայն ընդունող եւ աղաղող, այլեւ գործող: Նպատակ աղագային եւ միայն անգլյալի արժեքներով չիոլարտանալ:

Վերհիշելով իր տպավորությունները Գարեգին Ա-ն նշեց նաեւ, որ սփյուռքում որոշակի հոգածություն է նկատվում օգնություններ հասցնելու հարցում եւ այժմ նոր ձեւեր են ոլեմ, որոնցով սփյուռքահայությունը ներգրավվեն: Բացի այդ, սփյուռքն էլ այսօր ունի իր խնդիրները, որոնք նույնքան մեծ միջոցներ են պահանջում: Այնուհետեւ հանդիպումը ներկա Հայ առաքելական եկեղեցու ԱՄՆ Արեւելյան թեմի առաջնորդ, ՀՕՖ-ի նախագահ Խաժակ արքեպս. ՀՕՖ-ի ղեկավարներ Եղնիկ Բալյանը, տնտեսագետ Ռաֆայել Բագդասարյանը, ՀՀ գիտությունների ակադեմիայի նախագահ Ֆաղեյ Սարգսյանը, «Հայաստան» բժշկագիտական կենտրոնի տնօրեն Գրիգորյանը, սեյսմիկ դիտակայանության ազգային ծառայության տնօրեն Սերգեյ Բալասանյանը դատմեցին այն ծրագրերի մասին, որ իրականացրել են ՀՕՖ-ի աջակցությամբ:

«Սոցիալական ոլորտում մի հաստված չկա, որ ՀՕՖ-ը մասնակցություն չունենա», ասաց նախարար Ռաֆայել Բագդասարյանը: Այնուհետեւ զրույցի թեման փոխվեց, եւ ներկաները խոսեցին Հայաստանում օրեցօր աճող գործազրկության խնդրի մասին, որը նախարար Բագդասարյանը դատմեցին սեփական նաեւնորհման գործընթացով: Ըստ նրա, 1997-98 թթ-ին գործազուրկների թիվը Հայաստանում կհասնի 200 հազարի:

Ա. Հ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Երեւանում նշվեց բուլղար ժողովրդի ազատագրման տոնը

«Հայաստան-Բուլղարիա» ընկերության նախագահ Էդուարդ Գրիգորյանը Արտահանման հետ մշակութային կապերի ընկերության դահլիճում երեկ շնորհավորեց ներկաներին «գարնան տոնի եւ թուրքական լծից Բուլղարիայի ազատագրման 118-րդ տարեդարձի առթիվ»: Բուլղար ժողովրդի ազատագրման տոնը իրավացիորեն համարելով հայերիս տոնը, դատմական գիտությունների դոկտոր Ջոնի Դասաբյանը իր խոսքում նշեց հայ եւ բուլղար ժողովուրդների դարավոր բարեկամության, 1877-78 թթ. ռուս-թուրքական դատերազմի եւ բուլղար ժողովրդի համար ստեղծված նոյասավոր դայմանների մասին: Եղբայրական ժողովրդի նկատմամբ իրենց դարտը սրբորեն կատարեցին հայերն ու բուլղարահայերը Անդրանիկի ու Նժդեհի ղեկավարությամբ: «Հայկական հանրագիտարանի» գլխավոր խմբագրի տեղակալ Յովհաննես Այվազյանը, ակադեմիկոս Գեւորգ Դարիբջանյանը, «Հայաստան-Ռումինիա» ընկերության նախագահ Հակոբ Առաքելյանը, դրոֆեսոր Ռուբեն Սահակյանը եւ ուրիշներ անդրադարձան բախտակից հայ եւ բուլղար ժողովուրդների դարավոր բարեկամությանը: Երեկոյի համերգային բաժնում հանդես եկավ դատերազմի եւ աշխատանքի բուլղարահայ վետերանների Սարգիս Բալթայանի անվան երգչախումբը:

Ց. Ս.

Համագործակցության ծրագիր. Սեւծովյան «կամրջով՝ Եվրոդա

«Ազգի» ընթերցողներն արդեն իրազեկ են այն ծրագրերին, որոնց իրականացումով լաստանավերի օգնությամբ Բաթումից, Փոթիից «կամուրջ» կբացվի մինչեւ Կոնստանցա, իսկ այնտեղից՝ Եվրոդա: Ռումինիայի տրանսդորտի նախարարության, ՀՀ տրանսդորտի եւ հաղորդակցության նախարարության ու Վրաստանի ծովային դեդարտամենտի ներկայացուցիչները փետրվարի 29-ին Երեւանում ստորագրեցին համագործակցության ծրագիր, որի համաձայն՝ Բեռլին, Պրահա, Վիեննա, Բուդադեշտ, Բելգրադ, Բուխարեստ քաղաքներից դետ է ուղիները Կոնստանցայով ձգվեն Բաթում, Փոթի նավահանգիստներ, այնտեղից՝ Բաքու, Թբիլիսի, Երեւան, Թեհրան: Տեխնիկական հնարավորությունների ուսումնասիրման եւ հետազոտման աշխատանքները նախատեսվում են մինչեւ ընթացիկ տարվա հունիսի 30-ը: Ըստ համաձայնագրի՝ փորձարկումը տեղի կունենա նոյեմբերի 15-ին: Համադատասխան նյութերին ծանոթացնի ՀՀ տրանսդորտի եւ հաղորդակցության լրատվության ծառայությունում:

Ց. Ս.

Սյունիքը՝ ամենամեծ մարզը

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Լույս է տեսել Հայաստանի Հանրադետության վարչատարածքային նոր բաժանման առաջին քարտեզը: Կադույտով, վարդագույնով, աղյուսագույնով միմյանցից տարանջատված մարզերից միայն Կոտայքի մարզը եւ մարզի կարգավիճակով Երեւանը դետական (արտաքին) սահմաններ չունեն, եւ սահմանամերձ շրջաններ կամ մարզեր արտահայտությունն արդեն տեղին չէ: Քարտեզը, որի հեղինակն է Սամվել Կարադետյանը, տդագրությանն օժանդակել է բեռլինաբնակ մեր հայրենակից դոկտոր Ժիրայր Քոչարյանը, ուղեկցվում է մարզերի տարածքի, բնակչության թվի, համայնքների, բնակավայրերի քանակի մասին եւ այլ տվյալներ դարունակող աղյուսակով: Աղյուսակի համաձայն՝ տարածքով ամենամեծը Սյունիքի մարզն է (4475 քառ. կմ), բնակչության թվով, երեւանից հետո՝ նախկին հինգ շրջաններ միավորող Լոռին՝ 392,2 հազար մարդ: Լոռին առաջինն է նաեւ քաղաքների թվով՝ 8: Ամենաշատ գյուղերը Շիրակի եւ Սյունիքի մարզերում են՝ 128-ական եւ այլն: Երեւանն ունի 162 քառ. կմ տարածք եւ 1,4 մլն բնակիչ: Բնակչության թիվը տրված է 1994 թ. տվյալներով: Քարտեզը զերծ չէ թերություններից, օրինակ, դայմանանշաններով հստակորեն չեն տարբերակվում մարզկենտրոնները մնացած քաղաքներից, աղյուսակում նշված քաղաքների թիվը եւ քարտեզում դատկերվածը երբեմն չեն համադատասխանում:

«Եթե Հայաստանի կազմակերդությունը թալացնելն էր նդատակը, կարծես թե հաջողեցին»

Տրանս Մարգարյանը կեղծիք է համարում «Դրոն» իրեն եւ ՀՅԴ-ին վերագրելը եւ փորձում ապացուցել իր տեսակետը

Տրանս Մարգարյանը գարնան առաջին օրվա հետ սկսեց իր ցուցմունքները հիմքում ունենալով միայն «Դրո» գործի 18 հատորները: «Գաղտնիքներ չեմ բացահայտելու, այլ մատնանշելու եմ գործի մեջ առկա եւ իշխանություններին լավածանոթ այն փաստերը, որոնց վրայից միտումնավոր կերդով, «ականջադրությամբ» անցել են քննիչները», հայտնեց նա: Քրեական գործի բացահայտումներից առաջ Մարգարյանը չմոռացավ կրկնել դատավարության առաջին օրն արտասանած խոսքերը «Ես ինձ մեղավոր չեմ ճանաչում»: Իր ցուցմունքը նա սկսեց «Դրո» խմբակը ՀՅԴ-ի հետ կապելու ու նրա դեկավարությունն իրեն վերագրելու «լրջությունն ու իրականությունը» վերլուծելով, որոնք հիմք են տվել նման մեղադրանքի: Դրանց դատճառը հանդանց «Դրոյին» դատկանող գրությունների մեջ ՀՅԴ բառի առատությունը. Արսեն Արծրունու ցուցմունքները եւ նրանց մոտ հայտնաբերված ատրճանակները: Այնուհետեւ հերքեց, որ Ա. Արծրունու համակարգչային գրությունները ՀՅԴ բառի շայլումները հիմք չեն տալիս «Դրոն» վերագրելու դատճանությանը. խնդրի որ ՀՅԴ կենտրոնական կոմիտեից եւ ՀՅԴ բյուրոյից ազատվելուց հետո Ա. Արծրունին ամենամեծ կասությունը դարձրեց ՀՅԴ-ի դեմ: Ինչ վերաբերում է դրանց հայտնաբերված ատրճանակներին, Արծրունին դատասխանեց, որ դրանք ինքնաշեղ են դատրաստված: Ինչ վերաբերում է Ա. Արծրունու համակարգչային գրությունները, ապա նրանց մեջ ոչ մի անուն չի հիշատակվում: Ինչ վերաբերում ՀՅԴ բառի շայլումներին, Արծրունին դատասխանեց, որ դրանք դատրաստվել են ՀՅԴ-ի դեմ: Ինչ վերաբերում «Դրոյին» դատկանող գրությունների մեջ ՀՅԴ բառի առատությունը

ԱԶԳ

ուղեցույց

Արեւը արդեն լեռան հետեւն էր անցել: Ես կցանկանայի գիշերել Սակուում, առավոտյան մեկնել Սբ. Թադեի վանք, ամբողջ օրը անցկացնել այնտեղ, սակայն Հայր սուրբը հոգնություն չէր զգում եւ համառորեն ոլորաններով լեռն ի վեր վարում էր իր ջիպը: 1990 ական թվականների սկզբին հայ առաքելավանքերը այս ճանապարհով էին գենք տեղափոխում Սբ. Թադեի վանք, այնտեղից՝ Ալաչկերտ, Վան...

Մեր առջեւ Շավարշյան դաշտն էր: Չախ կողմի Շարշարանաց կոչվող բարձունքին Սանդուխտ կույսի մատուռն էր: Նա հանուն հրիստոնեության առաջին կին նահատակն էր: Ըստ ավանդության, հայոց թագավոր Սանատրուկն ու իր դուստր Սանդուխտը Թադեւոս առաքյալի քարոզչության ազդեցությամբ հրիստոնեություն են ընդունում, սակայն հետո թագավորը կրկին հեթանոսության է գալիս ու հալածանքներ սկսում Թադեւոս ու աշխատանք է ծավալում մոնոֆիզական իշխանության կենտրոն Սոլթանեում, որը մոտ է Զանջան քաղաքին: Հետո նա անցնում է Մարաղա, Թավրիզ, հասնում է Սբ. Թադեւոս առաքյալի վանք, որի առաջնորդն էր Զաքարիա եպիսկոպոսը: Բոլոնիացի կաթոլիկ եպիսկոպոսը ծորդորի վաճառում հովհաննես երգեցկացու հետ դորոց է հիմնում, ապա անցնում Գողթանի գավառ՝ երնջակ, որը դառնում է կաթոլիկության կենտրոն: Սբ. Թադեի տաճարը խիստ վնասվում է 1328 թ. երկրաշարժից: Շուտով այն վերակառուցում է Զաքարե եպիսկոպոսը:

Վանքն ուներ հսկայական ազդեցություն Ատրպատականում, նրան էին պատկանում տասնյակ գյուղեր, որոնցից ստացած հասույթը սփոփեց եկեղեցականներին վանքին կից օժանդակ ֆինանսություն ստեղծել: Այստեղ մինչեւ օրս մնացել է ծիփիանը: Այն փաստորեն պտուտակաձեւ գերան էր, որի պտույտից մեկ այլ ծանր գերան

Պարսկաստանյան հանդիպումներ. Թադեւոս առաքյալի ու նրա վանքի տառապանքները

Բարդուղիմեոս առաքյալների ու նրանց հավատակիցների նկատմամբ: Գյուղի ծայրում, աղբյուրի մոտ վանական համալիրն էր, շրջապատված բարձր պարսպով ու աշտարակներով: Վանք գյուղի հայությունը 1948 թ. գաղթեց Խորհրդային Հայաստան: Հիմա գյուղը բոլորովին դատարկ է: Վանքի մի կողմում խոր ձորն է, մյուս կողմերից՝ բարձր պարիսպը:

Ինձ առաջին հերթին զարմանք պատճառեց այն հանգամանքը, որ տաճարի կեսը սեւ քարից էր կառուցված, մյուս կեսը՝ դեղնավուն: Պետք է, որ խիստ արտաքոց պատճառ լիներ, որ հայ ճարտարապետն ու շինարարը, ինչպես եւ պատվիրատուն, խախտեին գունային ներդաշնակության ավանդույթները, որ հաստատվել են հազարամյակների ընթացքում: Պաշտամունքային կառույցներում հայ շինարարը քարը քարի վրա դնելիս միշտ հանգամանորեն ընտրել է գունեւորանգները: Իսկ ահա այդ ավանդույթն այստեղ խախտվել է: Հետագայում ես պարզեցի, որ դրա պատճառը քաղաքական իրավիճակն էր: Պարսից թագաժառանգ Աբաս Միրզան, որը մեծ դիվանագետ էր (սակայն բույլ զորավար), որոշում է վանքը շտապ վերակառուցել եւ այստեղ տեղափոխել էջմիածնի կաթողիկոսական Մայր աթոռը: Դեղնավուն քարից էջմիածնահիպ հավելումը հին տաճարին իրականացնում է Սիմեոն արքեպիսկոպոս Բգնունին, որը ծրագրում էր այստեղ էլ կաթողիկոս օծվել: Զուգահեռաբար նախքան կաթողիկոսին զանազան միջոցներով սփոփում են, որ Ատրպատական տեղափոխվի: Աբաս Միրզան ծրագրում էր հայոց եկեղեցին կտրել Ռուսաստանի ազդեցությունից, նաեւ իր կողմը գրավել հայ ժողովրդին: 1821 թ. կաթողիկոսը էջմիածնից գալիս է Նախիջեւան: Սակայն Ներսես արքեպիսկոպոսը, որն իրականում ղեկավարում էր հայոց եկեղեցին, կոահելով բաղաքականի մտադրությունը, թուլական նիրհին թելադրում է անցնել Ռուսաստանի սահմանը եւ գնալ Արցախ՝ Շուշի քաղաք: Այդպես փրկվում է նաեւ էջմիածնի Մայր աթոռը: Իսկ Սբ. Թադեի վանքի զանգակատան կառույցը կիսատ է թողնվում, ինչի որ հաղորդական ծրագիրը չի իրականանում: Ինչպես երեւում է, պարսից թագաժառանգը միջոցներ չի խնայել, որպեսզի ծոխ տեսք տա այս կառույցին, այն օժտելով բարձրաճանգակներով: Այս տեսանկյունից այն Ախթամարի վանքն է հիշեցնում: Սբ. Թադեի վանքի տեղում հեթանոսության ժամանակ մեհյան է եղել, որի հիմքերի վրա էլ կառուցվել է հրիստոնեական տաճարը: Ավանդությունը պատմում է, որ տաճարի աջ կողմյան խորանում ամփոփված է առաքյալի մարմինը: Վանքի մասին հիշատակում են Մովսես Խորենացին (5 դդ) եւ Ղեւոնդ Գլակը (7 դդ.):

1247 թվականին Կոնստանդին Ա Բարձրաբերդցի կաթողիկոսը հաստատ կոնդակով Սբ. Թադեւոս առաքյալի վանքը դարձնում է Ատրպատականի թեմի կենտրոն: 1310 ական թթ. Բոլոնիայից իր ճամփորդությունը Պարսկաստան է գալիս Բարթողիմեոս լատինադավան եպիսկոպոսը ու կրոնական եռանդուն աշխատանքներ է տանում Սուլթանիայում, որը մոտ է Զանջան քաղաքին: Հետո նա անցնում է Մարաղա, Թավրիզ, հասնում է Սբ. Թադեւոս առաքյալի վանք, որի առաջնորդն էր Զաքարիա եպիսկոպոսը: Բոլոնիացի կաթոլիկ եպիսկոպոսը ծորդորի վաճառում հովհաննես երգեցկացու հետ դորոց է հիմնում, ապա անցնում Գողթանի գավառ՝ երնջակ, որը դառնում է կաթոլիկության կենտրոն: Սբ. Թադեի տաճարը խիստ վնասվում է 1328 թ. երկրաշարժից: Շուտով այն վերակառուցում է Զաքարե եպիսկոպոսը:

Վանքն ուներ հսկայական ազդեցություն Ատրպատականում, նրան էին պատկանում տասնյակ գյուղեր, որոնցից ստացած հասույթը սփոփեց եկեղեցականներին վանքին կից օժանդակ ֆինանսություն ստեղծել: Այստեղ մինչեւ օրս մնացել է ծիփիանը: Այն փաստորեն պտուտակաձեւ գերան էր, որի պտույտից մեկ այլ ծանր գերան անընդհատ բարձրանում էր ու իջնում՝ իր ծանրության տակ տորելով, ճզմելով կտավատը: Ինչպես երեւում է, սա շատ հին մեխանիզմ է, գուցե եւ պտուտակի մեխանիզմի օգտագործման առաջին տարբերակներից:

Վանքը Արեւմտյան Հայաստանում բռնկված ադատամարտության ժամանակ ազգային հենակետի էր վերածվել: Հոգեւոր ու կրոնական սրբավայրը դարձավ հայրենիքի ազատության համար իրենց կյանքը զոհաբերողների սրբազան ուխտատեղին: Այդ տարիներին հայդուկային շարժմանը մեծ օգնություն էին ցուցաբերում սղեղցի Գեւորգ վրդ. Ղազարյանը, Թադիկ աբեղան, որին 1913 ին սպանեցին քրդերը, ու վանքի վերջին վանահայր Աշքերուն Պետրոս վրդ. Ղազարյանը: Երբ 1918 թ. ամռանը օսմանյան զորքերը ներխուժեցին Ատրպատական, Մենավորը, ինչպես կոչում էին Սբ. Թադեի վանքը, դարձավ Արազի շրջանի հայերի դիմադրության կենտրոն: Այստեղ աղաստան էին գտել հայ գաղթականները: Վանք ամրոցի պաշտպանները անընդհատ հետ էին մղում թուրքերի ու քրդերի գրոհները: Սակայն ուժերն անհավասար էին: Շատերը սպանվեցին վանքում: Ատրպատականի Հայոց առաջնորդարանն ու Թեմական խորհուրդը 1954 թ. սկսած հիմք դրեցին վանք կատարող ուխտագնացություններին, որոնք պատճառ դարձան նաեւ տաճարի ու հարակից շենքերի նորոգությանը, որին օժանդակում էին Իրանի կրթական նախարարությունն ու հնագիտական վարչությունը: Իսկ մասնագիտական նորոգման աշխատանքները սկսվել են Ֆրանսահայ ճարտարապետ Էդվարդ Ռուբելյանի ու Վարուժան Առաքելյանի գլխավորությամբ: Նորոգման աշխատանքները իրականացվում են պետական հատուկ ծրագրով: Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսը գնահատելով Վարուժան Առաքելյանի նշանակալից ծառայությունները Ատրպատականի հայկական հուշարձանները պահպանելու գործում, նրան պարգեւատրել է Ատոթի շքանշանով:

Նշան հահանան պատմեց, որ 1995 թ. ամռանը Սբ. Թադեւոս առաքյալի վանք էին այցելել շուրջ յոթ հազար ուխտավորներ Ատրպատականից, Թեհրանից, որոնք այստեղ մնացին երեք օր: Թավրիզյան «Դարյա» հյուրատան մոտ արգելակեց Հայր սուրբը: Իմ սենյակից ծայրեր էին լսվում: Հեռուստացույցը միացված էր, իսկ ներսում ոչ ոք չկար: Հավանաբար, սպասավորն էր միացրել ու մոռացել անջատել: Վերջին լուրերն էին հաղորդում: Չնայած հոգնել էի, չանջատեցի. իմ ուշադրությունը գրավեց Թավրիզում տեղի ունեցած բազմահազարանոց հանրահավաքի մասին ռեպորտաժը: Թավրիզի գլխավոր հրապարակում հավաքված ավելի քան 100 հազար մարդ իր ցասումն էր արտահայտում ընդդեմ Բաքվի իշխանությունների ու Ադրբեջանի խորհրդարանի ազգայնական հայտարարությունների: Դրանով Բաքվի ղեկավարները հոյակել են իրենց քաղաքական կողմնորոշումը դեպի Թուրքիա՝ ի հակադրություն Իրանի Իսլամական Հանրապետության: Իմարկե, վիճելի է Ադրբեջանի Հանրապետության ժողովուրդների էթնիկապես բուրք լինելը: Նրանք 18-19 դդ. դարերում Իրանից Արաքսի դաշտ (կուր Արաքսի միջագետք) գաղթած ազարի պարսիկների մի հատվածն են, որոնք խառնվել են բնիկ ժողովուրդների՝ լեզգիների, ավարցիների, բաքաստարանցիների, ծալխուրների, ուտիների, բալիբեների, բաբերի, լակցիների հետ: Իսկ Իրանի կրոնական առաջնորդների ու կառավարության համար առաջնայինը իսլամն է, որը միավորում է Իրանի ժողովուրդներին, իսկ էթնիկական պատկանելությունը երկրորդական է մղված: Բոլորն էլ նախ իրանցի են: Վերջերս ազարի պարսիկ գործիչներից ոմանք, որոնք գտնվում են Թուրքիայի ու Բաքվի քարոզչական ազդեցության տակ, դիմել են Թեհրանի իշխանություններին, բողոքելով, թե ինչու հայերի երեխաներին հայերեն լեզվով կրթելու իրավունք է տրվում, իսկ իրենց՝ ոչ: Երկրի իշխանությունները պատասխանել են, որ հայ քրիստոնյաները կրոնական (եւ ոչ թե էթնիկական) փոքրամասնություն են ներկայացնում, իսկ մահմեդական ազարի պարսիկների, ինչպես եւ ողջ Իրանի համար միակ պետական ու կրոնական լեզուն պարսկերենն է:

ԱՐԱՄ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հայ գիտնականները հայտնաբերել են նյութերի նոր դաս

Ամորֆ նյութերը հայտնի են շատ վաղուց: Հնագույն ժամանակներից մարդկությունն օգտագործում է սիլիկատային ապակի եւ տարբեր խեժանյութեր: Վերջերս կտրուկ աճել է հետաքրքրությունն այդ նյութերի նկատմամբ: Դա բացատրվում է 20-րդ հարյուրամյակի 70-ական թվականներին նյութերի երկու նոր դասերի՝ ամորֆ կիսահաղորդիչների եւ ամորֆ մետաղային համաձուլվածքների ի հայտ գալով, որոնք կյանքի կոչվեցին տեխնիկական առաջընթացի կարիքներից ելնելով:

Գիտությունն սկսեց առանձնահատուկ տեղ հատկացնել ամորֆ համաձուլվածքներին, քանի որ այդ նյութերն ունեն եզակի հատկություններ եւ լայն կիրառություն: Կազմավորվել է հետազոտությունների յուրօրինակ ճյուղ՝ ամորֆ մետաղների մետալուրգիա: Ներկայումս փաստորեն բոլոր առաջավոր երկրներում այդ նյութերի հետազոտման եռանդուն աշխատանքներ են կատարվում:

Ամորֆ համաձուլվածքների հատկություններն են մեծ ամրությունը, բարձր ժանգադիմացկունությունը եւ էլեկտրական դիմադրությունը, ինչպես նաեւ մագնիսական բարձր հատկությունները: Այդ նյութերը իրենց դրսեւորել են որպես շատ հեռանկարային եւ բազմաղիսի հնարավորություններ ունեն զանազան կիրառության համար: Ներկայումս ամորֆ համաձուլվածքներ լայնորեն կիրառվում են արդյունաբերության մի շարք կարեւոր ճյուղերում՝ էլեկտրատեխնիկական ու ռադիոտեխնիկական, ինչպես նաեւ սարքաշինական արդյունաբերության մեջ: Ժամանակակից արդյունաբերության մեջ դրանց կիրառությունը հանգեցնում է արտադրանքի որակի բարձրացման եւ նոր սերնդի սարքերի ստեղծման հնարավորության:

Ներկայումս Արեւմուտքում մեծ կարեւորություն է տրվում արդի մետաղագործության եւ մեկ նոր ուղղության՝ նանոֆազային նյութերի զարգացմանը: Այդ նյութերը բնութագրվում են կանոնավորված կառուցվածքով: Նանոֆազային նյութերն իրենցից ներկայացնում են բյուրեղային փոշիներ, որոնց մասնիկներից յուրաքանչյուրը նանոմետրական (մետրի չնչին մասերի) չափեր ունի: Դրանց օգտագործման շրջանակը շատ լայն է. գեղահարդարման արտադրանքներից մինչեւ համակարգիչներ եւ ծանր տրակտորների շարժիչներ:

Այսպես, երկաթի օքսիդի փոշին ավելացվում է դիմափոշու եւ սվերաների մեջ, որի շնորհիվ ստացվում է հագեցված գույն: Նանոֆազային նյութերն օգտագործվում են արեւադաստգան խուցերը պատրաստելիս: Նանոֆազային տեխնոլոգիայով մշակված խեցեղենը կիրառվում է ավտոմոբիլային շարժիչներում, որի շնորհիվ մեծանում է վառելիքի օգտագործման արդյունավետությունը:

Տեխնոլոգիան կարեւոր կիրառություն ունի էլեկտրոնային, մասնավորապես համակարգիչների արտադրության մեջ:

Մասնագետների կարծիքով նանոֆազային ալյումինի փոշիները կարող են օգտագործվել ագրի վիրահատությունների ժամանակ կիրառվող դրոթեզներ եւ դրանց մասեր պատրաստելիս: Նանոկառուցվածքային նյութերի մաս, հետաքրքրությամբ տարածվող մասնիկները տեխնիկական խեցեղենը դարձնում են ավելի ամուր եւ ջերմակայուն:

ԱՄՆ-ում, Ճապոնիայում, Գերմանիայում, Չինաստանում, Հնդկաստանում նանոֆազային տեխնոլոգիայի զարգացմանը կարեւորագույն տեղ է հատկացվում նյութագիտական գիտահետազոտական ծրագրերում: Այդ երկրներում պետական մակարդակով հատկացվում է ամենատպավոր օժանդակություն, իսկ որ գլխավորն է, աղահովվում է ֆինանսական մեծ աջակցություն:

Այսպիսով, երկու ուղղություններ գիտության մեջ առավել հեռանկարայիններից են: Դատելով վերջին զարգացումներից, կարելի է ենթադրել, որ ամորֆ մետաղների եւ նանոֆազային նյութերի հատկությունների հնարավոր միավորման արժեքավորությունը:

Ոչ այնքան վաղուց հայ գիտնականները մշակել են նոր քիմիամիական տեխնոլոգիա, որի կիրառման շնորհիվ հայտնաբերվել է նյութերի նոր դասի՝ ամորֆ միաբաղադրիչ մետաղների ստացման եղանակը: Մինչեւ մինչեւ վերջերս գիտության մեջ այն կարծիքն էր իշխում, թե փաստորեն անհնար է ավանդական եղանակով ստանալ մաքուր (միաբաղադրիչ) մետաղներ: Երկրորդ նոր տեխնոլոգիայի կարեւորությունից, արդյունաբերության նախարարության կոլեգիաներից մեկում որոշում ընդունվեց «Ատոմ» գիտարտադրական ձեռնարկության բացման մասին: Մշակման հեղինակներն են «Ատոմ» ձեռնարկության տնօրեն Ռազմիկ Մալխասյանը եւ ՀՀ արդյունաբերության նախարարության արդյունաբերական քաղաքականության եւ գիտության գլխավոր վարչության ղեկի տեղակալ Գագիկ Խաչիկյանը: Գիտնականների խոսքերով, ինչպես ամորֆ, այնպես էլ նանոֆազային նյութերի հատկությունները միավորող նյութերի նոր դասը կունենա կիրառության լայն դաշտ. տիեզերական արտադրանքներից մինչեւ մեքենաշինություն: Բացի դրանից, նոր վերջին մետաղների նման ունի մագնիսական հատկություններ եւ դրա հետ մեկտեղ էլեկտրական մեծ դիմադրություն: Նշվում է, որ նյութերը կօգտագործվեն էլեկտրատեխնիկայում, ռադիոլեկտրոնիկայում, խեցեգործության մեջ եւ այլն:

Մասնագետները հետաքրքրություն եւ այդ բնագավառում հայ մասնագետների հետ համագործակցելու շահագրգռություն է արտահայտել Ֆրանսիայի Թուլոզ քաղաքի մետաղների տարրալուծման ու հետազոտման կենտրոնը, որտեղ ներկայումս արդեն սկսվել են ամորֆ միաբաղադրիչ մետաղների փոշու հնարավորությունների հետազոտման աշխատանքներ: Բացի դրանից, վերջերս Բոստոնում կայացած նյութագիտական միջազգային խորհրդաժողովում հայ գիտնականների մշակումը մեծ հետաքրքրություն առաջացրեց, իսկ ամերիկյան TTS կորպորացիան համագործակցելու ցանկություն արտահայտեց:

ՍՈՒՍԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Հայտարարություն

Ի գիտություն Երեւանի թիվ 8 ընտրատարածքի ընտրողների

Ազգային ժողովի պատգամավոր Ռուբեն Հակոբյանի գրասենյակից հայտնում են, որ այսուհետեւ թիվ 8 ընտրատարածքի բնակիչները կարող են հանդիպել իրենց պատգամավորի հետ յուրաքանչյուր ամսվա 2-րդ եւ 4-րդ հինգշաբթի օրերը հետեւյալ հասցեով՝ Հանրապետության փողոց 73 (նախկին Ալավերդյան), թիվ 114 դպրոց, առաջին հարկ, դպրոցի տնօրենի առանձնասենյակ:

Ընդունելության ժամերը 15:00-ից մինչեւ 19:00
Ռուբեն Հակոբյանի
պատգամավորական գրասենյակ

digitised by A.R.A.R.@

ԱՇԽ

Միջազգային

Հայաստան. Հուլիսի 5-ին ընտրեց խորհրդարան եւ ընդունեց նոր սահմանադրություն, որը նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին վերադարձնում է իշխանության լայն իրավասություն: Բազմապիսի ընդդիմադիր կուսակցությունների առաջնորդներ մասնակցել ընտրություններին (չափազանցությունն ակնհայտ է – *խմբ.*): Կառավարության կազմակերպած նախկին կոմունիստ դեկավարները: Ժողովրդավարական ուժերը մենաստաված են բազմաթիվ ընդդիմության մեջ կամ արտաքսված են երկրից: Խորհրդարանները լուծարվեցին եւ փոխարինվեցին ուրիշներով, որոնց ընտրությունները ժողովրդավարության օրենքներից շատ հեռու էին:

Ղազախստանի, Թուրքմենիայի եւ Ուզբեկստանի նախկին կոմունիստ դեկավարները ժողովրդավարական ուժերը մենաստաված են բազմաթիվ ընդդիմության մեջ կամ արտաքսված են երկրից: Խորհրդարանները լուծարվեցին եւ փոխարինվեցին ուրիշներով, որոնց ընտրությունները ժողովրդավարության օրենքներից շատ հեռու էին:

Ղազախստանի, Թուրքմենիայի եւ Ուզբեկստանի նախկին կոմունիստ դեկավարները ժողովրդավարական ուժերը մենաստաված են բազմաթիվ ընդդիմության մեջ կամ արտաքսված են երկրից: Խորհրդարանները լուծարվեցին եւ փոխարինվեցին ուրիշներով, որոնց ընտրությունները ժողովրդավարության օրենքներից շատ հեռու էին:

Ղազախստանի, Թուրքմենիայի եւ Ուզբեկստանի նախկին կոմունիստ դեկավարները ժողովրդավարական ուժերը մենաստաված են բազմաթիվ ընդդիմության մեջ կամ արտաքսված են երկրից: Խորհրդարանները լուծարվեցին եւ փոխարինվեցին ուրիշներով, որոնց ընտրությունները ժողովրդավարության օրենքներից շատ հեռու էին:

Ղազախստանի, Թուրքմենիայի եւ Ուզբեկստանի նախկին կոմունիստ դեկավարները ժողովրդավարական ուժերը մենաստաված են բազմաթիվ ընդդիմության մեջ կամ արտաքսված են երկրից: Խորհրդարանները լուծարվեցին եւ փոխարինվեցին ուրիշներով, որոնց ընտրությունները ժողովրդավարության օրենքներից շատ հեռու էին:

ԱՍՓՈՓԱԳԻՐ

Հետխորհրդային երկրներ. Հայագիտ հինգ տարի անց

ԵՐԵՎԱՆ. 29 փետրվարի. ՓԱՍՏ: «Ֆրանսիայ» լրատվական գործակալությունը հրատարակել է դիտարկումների մի ամփոփագիր, որով փորձ է արվում ներկայացնել նորանկախ հանրապետությունների քաղաքական կյանքի ընդհանուր դրությունը: Կոմունիստական վարչակարգի փլուզումից հետո այդ երկրների ժողովրդավարական կարգերը AFP-ի գնահատմամբ արեւմտյան չափանիշներով հեռու են ժողովրդավարական սկզբունքներից. միեւնույն ժամանակ մեծապես կախված են տվյալ երկրի ներքին քաղաքական, տնտեսական եւ սոցիալական գործոնների ներգործությունից: Ամփոփագրի սկզբում նշվում է, որ 1991 թ. ի վեր անկախացած 15 հանրապետությունները արդեն իսկ ընտրել են իրենց խորհրդարանները, նախագահներին եւ սահմանադրությունը: Այս նախաբանին հաջորդում են գնահատականներ, ըստ երկրների:

կողմնակից բոլոր մեծ հաղթանակ արձանագրեց, իսկ միջազգային դիտորդներ հայտնեցին, թե ընտրությունները ազատ էին, բայց ոչ արդար:

Ադրբեջան. Նոր խորհրդարանը կազմվեց նոյեմբերի 12-ին, մեկնեց նոր սահմանադրություն Հեյդար Ալիեւին տալով գերագույն իշխանություն: Կառավարության կողմնակիցներ հաղթանակ տարան, իսկ միջազգային դիտորդներ դատապարտեցին ընտրությունները դրանք ոչ ազատ, անարդար եւ «ահաբեկման դեպքերով» հատկանշվող:

Բալթյան երկրներ. Լատվիան եւ Էստոնիան հեղափոխիչական շրջանում կազմակերպեցին երկու ընտրություն, իսկ Լիտվան իր երկրորդ ընտրությունը կկազմակերպի հաջորդ տարի: Բոլորն էլ որակվեցին թիրեւ ազատ եւ արդար, ժողովրդավարության օրենքներին համապատասխան տարածաշրջանում: Հանրապետության բալթյան երկրներում առաջ ուսանողական ինքնակազմակերպումներ ունեցող տեղի հաղթահարման չեն ասացել, ինչը նրանց զրկում է հվեարկելու իրավունքից:

Բելառուս. Թվում է, թե վերադառնում է իր կոմունիստական անցյալին: Նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն մայիսին կազմակերպեց հանրաքվե, որի ընթացքում հվեարկողների մեծամասնությունը նախընտրեց խորհրդային խորհրդանիշով դրոշ եւ ուսանողներ: Բելառուսը վերջին խորհրդային երկիրն է, որ ընտրեց իր խորհրդարանը, իսկ նախագահ Լուկաշենկոն հաստատվեց, թե ընտրությունի ընթացքում հարգել է լայն արգելքներ:

Կենտրոնական Ասիա. Միապետության է, եւ իշխանության գլուխ են կանգնած նախկին կոմունիստ դեկավարներ: Ժողովրդավարական ուժերը մենաստաված են հասարակական ընդդիմության մեջ կամ արտաքսված են երկրից: Խորհրդարանները լուծարվեցին եւ փոխարինվեցին ուրիշներով, որոնց ընտրությունները ժողովրդավարության օրենքներից շատ հեռու էին:

Ղազախստանի, Թուրքմենիայի եւ Ուզբեկստանի նախկին կոմունիստ դեկավարները ժողովրդավարական ուժերը մենաստաված են բազմաթիվ ընդդիմության մեջ կամ արտաքսված են երկրից: Խորհրդարանները լուծարվեցին եւ փոխարինվեցին ուրիշներով, որոնց ընտրությունները ժողովրդավարության օրենքներից շատ հեռու էին:

Ղազախստանի, Թուրքմենիայի եւ Ուզբեկստանի նախկին կոմունիստ դեկավարները ժողովրդավարական ուժերը մենաստաված են բազմաթիվ ընդդիմության մեջ կամ արտաքսված են երկրից: Խորհրդարանները լուծարվեցին եւ փոխարինվեցին ուրիշներով, որոնց ընտրությունները ժողովրդավարության օրենքներից շատ հեռու էին:

Ղազախստանի, Թուրքմենիայի եւ Ուզբեկստանի նախկին կոմունիստ դեկավարները ժողովրդավարական ուժերը մենաստաված են բազմաթիվ ընդդիմության մեջ կամ արտաքսված են երկրից: Խորհրդարանները լուծարվեցին եւ փոխարինվեցին ուրիշներով, որոնց ընտրությունները ժողովրդավարության օրենքներից շատ հեռու էին:

Ուզբեկստանի նախագահները բոլորն կառուցելու իրենց դաշնությունը:

Միակ հուսալի երկիր Ղրղզստանն է, որ նախագահ Ասկար Ակաեւի միապետության ստեղծելու ճիգով առաջարկեց իր դաշնությունը մինչեւ 2001 թվականը երկարաձգելու հանրաքվե կազմակերպել: Սակայն խորհրդարանը ճախողեց նախագահի ծրագիրը:

Տաջիկստանում կարծր հաղթահարության կողմնակից կառավարությունը նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրություններ կազմակերպեց, սակայն արգելեց ընդդիմությունը: Միջազգային դիտորդները նշեցին, որ ընտրությունների ընթացքում չկիրառվեցին ժողովրդավարական սկզբունքներ:

Վրաստան. Նոյեմբերի 5-ի ընտրությունները նախագահ Էդ. Շեւարդնաձեի մեծ հաղթանակի սկիզբը դարձնեցին, հակառակ այն բանի, որ իրենց անկախ հռչակած Աբխազիան եւ Հարավային Օսիան չմասնակցեցին ընտրություններին: Միջազգային դիտորդները հաստատեցին, որ հվեարկությունը եղել է ազատ եւ արդար: Նոյնիսկ ընդդիմադիր հաղթահարները, որոնք Շեւարդնաձեից դժգոհ էին, հայտարարեցին, թե ընտրությունները ազատ եւ արդար էին:

ԱՍՓՈՓԱԳԻՐ

Հետխորհրդային երկրներ. Հայագիտ հինգ տարի անց

ԵՐԵՎԱՆ. 29 փետրվարի. ՓԱՍՏ: «Ֆրանսիայ» լրատվական գործակալությունը հրատարակել է դիտարկումների մի ամփոփագիր, որով փորձ է արվում ներկայացնել նորանկախ հանրապետությունների քաղաքական կյանքի ընդհանուր դրությունը: Կոմունիստական վարչակարգի փլուզումից հետո այդ երկրների ժողովրդավարական կարգերը AFP-ի գնահատմամբ արեւմտյան չափանիշներով հեռու են ժողովրդավարական սկզբունքներից. միեւնույն ժամանակ մեծապես կախված են տվյալ երկրի ներքին քաղաքական, տնտեսական եւ սոցիալական գործոնների ներգործությունից: Ամփոփագրի սկզբում նշվում է, որ 1991 թ. ի վեր անկախացած 15 հանրապետությունները արդեն իսկ ընտրել են իրենց խորհրդարանները, նախագահներին եւ սահմանադրությունը: Այս նախաբանին հաջորդում են գնահատականներ, ըստ երկրների:

կողմնակից բոլոր մեծ հաղթանակ արձանագրեց, իսկ միջազգային դիտորդներ հայտնեցին, թե ընտրությունները ազատ էին, բայց ոչ արդար:

Ադրբեջան. Նոր խորհրդարանը կազմվեց նոյեմբերի 12-ին, մեկնեց նոր սահմանադրություն Հեյդար Ալիեւին տալով գերագույն իշխանություն: Կառավարության կողմնակիցներ հաղթանակ տարան, իսկ միջազգային դիտորդներ դատապարտեցին ընտրությունները դրանք ոչ ազատ, անարդար եւ «ահաբեկման դեպքերով» հատկանշվող:

Բալթյան երկրներ. Լատվիան եւ Էստոնիան հեղափոխիչական շրջանում կազմակերպեցին երկու ընտրություն, իսկ Լիտվան իր երկրորդ ընտրությունը կկազմակերպի հաջորդ տարի: Բոլորն էլ որակվեցին թիրեւ ազատ եւ արդար, ժողովրդավարության օրենքներին համապատասխան տարածաշրջանում: Հանրապետության բալթյան երկրներում առաջ ուսանողական ինքնակազմակերպումներ ունեցող տեղի հաղթահարման չեն ասացել, ինչը նրանց զրկում է հվեարկելու իրավունքից:

Բելառուս. Թվում է, թե վերադառնում է իր կոմունիստական անցյալին: Նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն մայիսին կազմակերպեց հանրաքվե, որի ընթացքում հվեարկողների մեծամասնությունը նախընտրեց խորհրդային խորհրդանիշով դրոշ եւ ուսանողներ, թիրեւ դատապարտական երկրորդ լեզու: Բելառուսը վերջին խորհրդային երկիրն է, որ ընտրեց իր խորհրդարանը, իսկ նախագահ Լուկաշենկոն հաստատվեց, թե ընտրությունի ընթացքում հարգել է լայն արգելքներ:

Կենտրոնական Ասիա. Միապետության է, եւ իշխանության գլուխ են կանգնած նախկին կոմունիստ դեկավարներ: Ժողովրդավարական ուժերը մենաստաված են հասարակական ընդդիմության մեջ կամ արտաքսված են երկրից: Խորհրդարանները լուծարվեցին եւ փոխարինվեցին ուրիշներով, որոնց ընտրությունները ժողովրդավարության օրենքներից շատ հեռու էին:

Ղազախստանի, Թուրքմենիայի եւ Ուզբեկստանի նախկին կոմունիստ դեկավարները ժողովրդավարական ուժերը մենաստաված են բազմաթիվ ընդդիմության մեջ կամ արտաքսված են երկրից: Խորհրդարանները լուծարվեցին եւ փոխարինվեցին ուրիշներով, որոնց ընտրությունները ժողովրդավարության օրենքներից շատ հեռու էին:

Ղազախստանի, Թուրքմենիայի եւ Ուզբեկստանի նախկին կոմունիստ դեկավարները ժողովրդավարական ուժերը մենաստաված են բազմաթիվ ընդդիմության մեջ կամ արտաքսված են երկրից: Խորհրդարանները լուծարվեցին եւ փոխարինվեցին ուրիշներով, որոնց ընտրությունները ժողովրդավարության օրենքներից շատ հեռու էին:

Ղազախստանի, Թուրքմենիայի եւ Ուզբեկստանի նախկին կոմունիստ դեկավարները ժողովրդավարական ուժերը մենաստաված են բազմաթիվ ընդդիմության մեջ կամ արտաքսված են երկրից: Խորհրդարանները լուծարվեցին եւ փոխարինվեցին ուրիշներով, որոնց ընտրությունները ժողովրդավարության օրենքներից շատ հեռու էին:

Դուբայում առեւտուրն ու զբոսաշրջությունը կփոխարինեն նավթին

Փետրվարի 15-ից մարտի 28-ը Դուբայում անցկացվում է առեւտրական տոնավաճառ

Շատ է խոսվել ու գրվել Պարսից ծոցի Արաբական Էմիրությունների մասին, որոնք նավթի հարուստ դաշտերի միապետների իմաստնության շնորհիվ ընդամենը մի քանի տասնամյակում կարողացան ցատկ կատարել հոլովույթից դեպի հանակարգիչներ եւ ամբողջ բնակչության սոցիալական բարձր աղահովվածություն: Այսպես, էլեկտրաէներգիայի Դուբայ մուտք գործեց 1966 թ. նավթի հանքավայրերի հայտնաբերումից հետո միայն: 1974 թ. տեղադրվեց առաջին հեռախոսը, իսկ այժմ բնակչության մեկ երրորդ ընկնող հեռախոսների թվով դուբայցիները չեն զիջում Բրյուսելի կամ Նյու Յորքի բնակիչներին: Դուբայի ավտոճանապարհները ոչ միայն չեն զիջում Արեւմուտքի ճանապարհներին, այլեւ երբեմն դրանց գերազանցում են որակով եւ տպավորման հարմարությունով: Շնորհած մտերիմ ավազուտներ են, Դուբայում փաստորեն փոշի չկա: Սարերը նույնպես հաղթահարության հատկանիշներից է:

Դուբայում ապրում է 1 միլիոնից ոչ պակաս բնակչություն: Նավթը վաղուց արդեն էմիրության եկամուտների հիմնական աղբյուրը չէ, սակայն 70-80 ակամ բբ. դրա վաճառքը կառավարությանը թույլ տվեց կառուցել բավարար քանակությամբ բնակարաններ, դպրոցներ, հիվանդանոցներ, ճանապարհներ: Այսօր նավթին ընկնում է երկրի ներքին համախառն արտադրանքի միայն 20 տոկոսը: Մնացյալն ստացվում է գլխավորապես առեւտրից եւ զբոսաշրջությունից:

Դուբայի եւ ամբողջ տարածաշրջանի առեւտրական կենտրոնը կարելի է հաստատել 1985 թ. ստեղծված Տեքել Ալի ազատ տնտեսական գոտին: Ներկայումս այդ գոտում են ավելի քան 72 երկրների մոտ 800 ընկերություններ, որոնցից բացի տերին հաջողվել է կրկնապատկել գործարարությունների ծավալները: Ազատ առեւտուրը, ավելի հարմար դիրքը եւ զարգացած ենթակառուցվածքը ամենը տարի գրավում են նորանոր ներդրողների:

Վերջին շաբաթներին եւ ամիսներին տեղացի գործարարները, զբոսաշրջության կազմակերպությունները եւ իշխանությունները նախապատրաստվում են հսկայածավալ եւ աննախադեպ միջոցառմանը: Դուբայի առեւտրական փաստաթուղթը, որն անցկացվում է փետրվարի 15-ից մինչեւ մարտի 28-ը: Ըստ կազմակերպիչների մասնակցության, հավանաբար վորների ներդրած տասնյակ միլիոնավոր դոլարները կծախսվեն ոչ միայն փաստաթղթին ավելի լավագույն երաժիշտների, արհեստների, մարզիկների մասնակցության ծախսերի, այդ թվում նրանց զեղչված վճարների նպատակով, այլեւ նոր շահույթներ կբերեն:

Անշուշտ, ավելի դյուրին է շահույթ ստանալ նավթի վաճառքից կամ գործարարության վերաբերյալ կազմակերպումից, առեւտրական տարածքում ներից եւ այլն: Սակայն 5-10 տարի հետո նավթն այլեւս չի կազմի Դուբայի ներքին համախառն արտադրանքի 20 տոկոսը: Ուստի դա պետք է փոխհատուցվի առեւտրով եւ զբոսաշրջությամբ, որոնք արդեն իսկ զգալի եկամուտներ են բերում: Այդ դրությամբ զարգացման վրա: Առեւտրական փաստաթղթի մեկուկես միլիոն հյուրերը, լայնածավալ միջոցառումները աշխարհում կստեղծեն Դուբայի գրավիչ նկարագիրը եւ հետագայում շահույթներ կբերեն երկրին ու բնակիչներին:

«ԻՆՔՆԱՄՈՒԵ ԻՆՏԵՐՆԵՏ»

ԱՍԻԱ

Տաջիկներն Իրանի միջնորդությամբ համաձայնվել են երկարաձգել հրադադարը

Իրանի արտգործնախարար Ալի Աքբար Վելայաթին Տաջիկստան կատարած իր երկօրյա այցի ավարտին Դուշանբեի կառավարությանն ու ընդդիմությանը կոչ է արել երկարաձգել զինադադարը: Տաջիկստանի նախագահ Էմոմալի Ռահմոնովի հետ բանակցություններից հետո մամուլի ասուլիսում Վելայաթին հայտնել է՝ թե՛ կառավարությունը, թե՛ ընդդիմությունը հավատիացրել են, որ կերկարաձգեն հրադադարը, որի ժամկետը 4 օր առաջ է սպառվել: Վելայաթին նշել է, որ Իրանի նպատակը 2 կողմերի միջեւ փոխադարձ վստահության աճն է: Ռահմոնովը կրկին հայտարարել է, որ ընդդիմության ներկայացուցիչներին հրավիրում է մասնակցելու Տաջիկստանի խորհրդարանի մարտի 11-ի նիստին: Ռահմոնովը սկզբում պահանջում էր, որ ընդդիմության ներկայությունն առաջ հովվի նրա առաջնորդների միջոցով, բայց հետագայում համաձայնվել է ընդունել առավել ցածր դիրք ունեցող պատվիրակություն: Ընդդիմության առաջնորդներն անհանգիստ են իրենց առաջիկայության համար, քանի որ անցյալ տարի Դուշանբեում առեւանգվել է ՄԱԿ-ի հովանու ներքո ստեղծված հրադադարի հանձնաժողովի համանախագահ Տաֆիր Ռահմոնովը:

Հնդկաստանի նախկին վարչապետն ու նախարարը կաշառակերնե՞ր

Հնդկաստանում «վերեւներում» կաշառակերության կապակցությամբ երկրի պատմության մեջ ամենամեծ սկանդալն է ծավալվում: 10 առաջատար քաղաքական գործիչների ձերբակալման օրդերներ են տվել, որոնց թվում՝ նախկին վարչապետ Դեւի Լալի, նախկին նախարար Արջուն Սինգհի ու ամենամեծ ընդդիմադիր «Ջանթա» կուսակցության առաջնորդ Ադվանիի անունով: Քննչական իշխանությունները հայտնել են, որ մինչեւ ձերբակալելը մեղադրյալներին երկշաբաթյա ժամկետ է տրված՝ օրդերները բողոքարկելու համար: Նրանք մայրաքաղաքի մի բիզնեսմենից կաշառքներ վերցնելու մեջ են մեղադրվում:

ՖՐԱՆՍԻԱ

Ֆրանսիայում պատերն ականջներ ունեն

Ֆրանսիական «Մոնդ» թերթի խմբագրության տնօրեն Էդվի Պլենելը ուրիշ լրագրողների, գրողների, քաղաքական գործիչների եւ փաստաբանների հետ եղել է նրանց թվում, ում հեռախոսազրույցները գաղտնի ունկնդրության են ենթարկվել 1989-1993 թթ., ինչպես հակահետախուզության՝ Տարածքի անվտանգության վարչության, այնպես էլ ռազմական հետախուզության՝ Արտաքին անվտանգության գլխավոր վարչության կողմից:

Այդ ունկնդրումներին իրենց համաձայնությունն էին տվել ներքին գործերի նախարարները եւ վարչապետներ Ժակ Շիրակը, Էդուար Բալադյուրը, Միշել Ռոկարը, Պիեռ Բերեգովուան, Էդիթ Կրեսոնը:

Գաղտնի ունկնդրում էր իրականացնում նաեւ Ելիսեյան պալատի՝ պետության ղեկավարի նստավայրի հատուկ հակահետախուզական խումբը, որն զբաղվում էր ավելի քան 2000 ֆրանսիացիների, այդ թվում նշանավոր գործիչների վերահսկմամբ:

Նրանցից ոմանք դատական հայցեր են հարուցել եւ ներկայումս «Ելիսեյան պալատի մեծ ականջներ» անվանումն ստացած այդ գործով զբաղվում է Ենիչ ժան Պոլ Վալան: Ամենայն հավանականությամբ, նոր մերկացումից հետո դատական այցելուներին կդիմեն հատուկ ծառայությունների հերքական զոհերը: Այդ դեպքում արդարադատության սիրված կլինեն պատասխանատուները հատուկ ծառայությունների հերքական զոհերը: Այդ դեպքում արդարադատության սիրված կլինեն պատասխանատուները, այլեւ ներքին գործերի եւ նույնիսկ կառավարության դեկավարները:

«ԻԶՎԵՍՏԻԱ»

ԱՂԲԵՋԱՆ

Ալիհրամ Գումբաթովի տունը հալածվում է

Հելսինկյան հաղթահարական համագումարը մի հայտարարություն է ընդունել, որում ինքնահոչակ Դալիհ Մուղանյան հանրապետության նախկին նախագահ Ալիհրամ Գումբաթովի ընտանիքի հանդեպ արդիականական ոստիկանության կամայականությունների ու հանցավորական գործողությունների դեմ է բողոքում: Թալիհների առաջնորդը Աղրբեջանի Գերագույն դատարանի կողմից վերջերս մահվան է դատապարտվել: Սակայն խնամ դատի դեմ է ենթարկվեն ոչ միայն Գումբաթովը, այլ նաեւ ընտանիքի բոլոր անդամները: Նրա 2 եղբայրները դեռեւս հանցագործին բռնցնելու համար ձերբակալվել եւ այժմ Բաքվի Բաիլովյան բանտում դատի են տրված: Ձերբակալվել է նաեւ Գումբաթովի անձնագրը, որը Լենորանի ամենահայտնի վիրաբույժներից է: Թալիհների առաջնորդի կինը Սուրաբա Ռասուլովան վախտուսի մեջ է: Իրավապահ մարմիններ նրան ձերբակալելու օրդեր են տվել: Ռասուլովան զենքի անօրինական պահեստ, հակակառավարական բուսիկներ տարածելու եւ ամուսնուն բռնցնելու մեջ է մեղադրվում: Հելսինկյան հաղթահարական համագումարի ազգային կոմիտեի հայտարարության մեջ ասված է, որ Լենորան հաղթի ոստիկանության վարչության աշխատակիցներ Գումբաթովի ընտանիքի վրա մշտական ճնշում են գործադրում: Այսպես օրինակ, վերջերս Գումբաթովի ավագ որդուն Ռամազանին են բռնել, որը Գրդ դատարանի աշակերտ է: Նա կողոպտվելով է տուն վերադարձել, որտեղ մինչեւ այժմ չեն անցել: Ոստիկանության աշխատակիցները այդ ձեւով փորձել են տեղեկանալ, թե Ռամազանի մայրը որտեղ է բռնվում: Եվ ընդհանրապես, Գումբաթովի 3 երեխաներ ողբերգական վիճակում են, քանի որ դատավարությունը դեռ չսկսված երեխաներից հայրական տունն ամբողջ ունեցվածքով խլել են: Այժմ երեխաները բարեկամների տնից տուն են բռնվում ու դրանց չեն հանդուրժում: Բացի այդ, Լենորանից «ԱՀ-Էքսպրես» գործակալությանը հայտնել են, որ ոստիկանության հաղթահարական վարչության աշխատակիցներ Գումբաթովի զառամյալ ծնողների տունն են անընդհատ ներխուժում դրսեւորելով հայտնել հարսի բռնաստվարը: Ժամանակ առ ժամանակ Գումբաթովի Բաքվում բնակվող ազգականների տնում էլ են խուզարկություններ արվում: Օրերս, Լենորանի մի խումբ տնամվացներ խնդրանքով դիմել են Աղրբեջանի նախագահին, որպեսզի նա Գերագույն դատարանի վերաբերյալ կոլեգիայի կողմից Գումբաթովի նկատմամբ կայացված դատավճիռը մեղմացնի: Դատավճռի ի կատար ածելը տեսնվածքների կարծիքով կարող է առաջացնել իրավիճակը հանրապետության հարավում: Իր դատապարտյալի գործը վերանայելու խնդրանքով Հեյդար Ալիեւին Ադրբեջանի ազգային անվտանգության նախկին նախարար Նարիման Իսրանովի դատապարտեն էլ է դիմել: Իսրանովը նույնպես դատի առավելագույն չափի է դատապարտվել:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻԼ-ՏԵՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Անա Մայիլյան. Երբ քիս են գոռում, «Ո՞ւր ես, մայր իմ» երգում են շուրթերս

Ծնվել է 1970-ին Երեւանում: Ավարտել է Ռոմանոս Մելիքյան ուսումնարանը, այս տարի Կոմիտաս կոնսերվատորիան (դրոֆ. Աննա Սարաջեւայի դասարանը): 94-ին Երեւանում կայացած Կոմիտասի անվան վոկալիստների մրցույթում Կոմիտասի դափնեկիր դարձավ: Բեմական 7 տարիների ընթացքում ունեցել է 10 մենահամերգ (Երեւանում եւ Փարիզում): Ելույթներ է ունեցել նաեւ Գերմանիայում: Այս տարի ԱՄՆ-ում կթողարկվի առաջին CD՝ «Շարական» խմբի հետ: Հայնի մասին՝ «Սոդրանո: Բայց Գերմանիայում երգչուհին հիվանդացել էր եւ կատարեցի ալտի եւ սոդրանոյի բաժիններ, իսկ փարիզյան համերգի հրավիրատոմսին գրված էր՝ Մեցցո սոդրանո: Աննա Մայիլյան: Վերջերս սկսել եմ երգել կոլորատուր ստեղծագործություններ»:

– Պազմակերոդիչներն այսօր հանախ են համերգային ուղեւորություններում ինձ ընդգրկում «Շահավեհ է նրա հետ դուրսանցիր կինիկ. Անա Մայիլյանը առաջ դառնալու ճանապարհին է» հատոգիչ բացատրությամբ:

– Միգուցե ճիշտ արտահայտություն է: Շատ շոյված եմ լիարկն: Տարիների կուտակած փորձը, ծավալուն երգացանկը, որ ունեմ, մեծ նշանակություն ունի այդ առումով, որովհետեւ օտար բեմերում նոր եմ զգում, թե ինչ մեծ նշանակություն են ունեցել հայրենիքում 7 տարվա ելույթներս: Աշխատում եմ տաղանդավոր կոնցերտմայստեր Մարգարիտ Սարգսյանի հետ, որի հետ ենք հանդես գալիս ելույթ ունենում օտերային բեմում: Բարդ է համատեղելը, բայց հուսով եմ, որ կհաջողվի:

– «Սերենադ» խմբի հետ հանախ էիր ելույթ ունենում:

– Շնորհակալ եմ ֆանատաբնակ Ալեքսան Միրզոյանից, որն ինձ փնտրեն հանեց երեւանյան շրջանակներից եւ հասցրեց Փարիզի լավագույն բեմերը: Առաջին իմ ելույթը «Սերենադ» կամերային նվագախմբի հետ էր: Շատ հանելի էր ելույթ ունենալ այդ երիտասարդ խմբի հետ: Միայն մեկ բան կուզեի նշել, նրանք հոյակաղ երաժիշտներ են, լավ կլիներ, որ այստեղ մեծ ուշադրություն հատկացնեին նաեւ հայ երաժշտությանը, որն անտեսվում է նրանց դիտիտորի կողմից:

– Այսօր Հայաստանում կա՞ այդպիսի լավ դոդրոց:

– Այո: Վերջերս Փարիզում էի, մի ավստրուհի, ով վոկալ դոդրոց ունի, բավական հայտնի երգչուհի է, ինձ ասաց «հայկական ձայն» արտահայտություն կա»: Շատ ուրախացա, ունենք մեր դոդրոցը, որն ունի իր առանձնահատկությունը, նման չէ ուրիշ որեւէ դոդրոցի:

... Ի դեղ, փողոցներով անցնում ես ու զգում, որ հայ երաժշտությունը չկա. ամեն տեղ ոստիս կոչված է: Մի անգամ չդիմացա, փոնատոնին դիտողություն արեցի. «Չե՞ք կարողանում մի կարգին բան դնել»: Ասաց՝ «Կարգինը դնում եմ, չի ծախվում»: Ինչ ասես, դրսի հայկական շրջանակներն էլ ոգեւորված են լսում:

– Քո հանրգները մարդաբաս չե՞ն:

– Մարդաբաս են:

– Ուրեմն ճգնաժամի վտանգ չկա: Պարզապես հարգչությունն է փչ:

– Անդայման: Հենց դրանում է մեր դպրարը, դիտի մեկնաբանվի իսկական հայ երաժշտությունը, առանց մոդանային ներխուժումների: Իսկ բավարար աշխատանք չի կատարվում:

– Ի՞նչ նոր միջնադարյան հեղինակների ես անդրադառնալու, որոնք առաջին անգամ էր կատարմամբ են հնչելու:

– Դեռ գտնում եմ այն, ինչ կատարվում է, բայց ինքնուրույն մեկնաբանության եմ ձգտում. Մագնատրոս, Շնորհալի, Մաշտոց, Նարեկացի, գտել եմ այն աղբյուրները, որանցից դիտի սնվեմ: Մոտ ժամանակներում կհնչեն նորագույն ստեղծագործություններ, որ ընդհանրապես չեն կատարվել: Ինչ դեռ չեմ ասի: Կկատարվեն նաեւ ժողովրդական հնագույն մեղեդիներ ավարտելու կատարումով:

– Հոգեւոր երգ կատարելու համար բացի ձայնային տվյալներից ի՞նչ պիտի ունենաս:

– Սեր առ Աստված, դեմ է բարի լինես, հարուստ ներաշխարհ ունենաս:

– Քեզ դուրս գալուց առաջ ի՞նչ ես անում: Ունկնդիրը քեզ չի՞ «ընդունում»:

– Քեզ դուրս գալն արդեն մեծ արարողություն է, որը դանանջում է նոսխ: որ երգիչը լավ մարզված լինի ոչ միայն վոկալ առումով, նաեւ ֆիզիկապես: Տանն անդայման մարմնամարզական վարժություններ եմ անում: Պիտի կարողանաս դիմադրել ոգ. ունկնդիրը հանախ քեզ հետ «հաշվի չի նստում», իր դահանջներն է բեղադրում: Պիտի միանգամից զգաս տունը: Պիտի վոկալ լավ դոդրոց ունենաս:

– Այսօր Հայաստանում կա՞ այդպիսի լավ դոդրոց:

– Այո: Վերջերս Փարիզում էի, մի ավստրուհի, ով վոկալ դոդրոց ունի, բավական հայտնի երգչուհի է, ինձ ասաց «հայկական ձայն» արտահայտություն կա»: Շատ ուրախացա, ունենք մեր դոդրոցը, որն ունի իր առանձնահատկությունը, նման չէ ուրիշ որեւէ դոդրոցի:

– Քո սերնդակից ո՞ր երգչուհիներին կառանձնացնես, որոնք քո ասած «հայկական ձայնն» են ներկայացնում:

– Կան մի շարք լավագույն ուժեր, որոնք կարող են դուրս գալ լայն ասդարեզ: Ուդդակի մեզ բոլորիս անհրաժեշտ են զվումներն օտար բեմերի հետ: Այս տուփի մեջ մնալով, զարգանալու, սնվելու, աճելու աղբյուր չենք գտնի: Վաղուց այստեղ չեն գալիս հյուրախաղերի, երիտասարդությունը գնալու տեղ ինչ ունի:

Մեզ մոտ ահռելի հանակությամբ կատարողներ կան, որոնցով գրաղվող չկա: Դրսում տեսա, թե ինչքան կազմակերդություններ կան: Շատերը խուսափում են դրա մասին խոսել, բայց ինչո՞ւ չխոսենք: աշխատում ես, դիտի վաստակես: Երբ փոդի մասին ես խոսում, շատերը ձեռերը բարձ են տալիս մեծամասնությունը: Բայց արտիստին նյութական օգնություն է դիտք. արտիստին տարրական բաներ են դիտք բեմական հագուստ, կոշիկ, որ իր ինքը կարողանա դանդաղեցնել:

– Հնարավո՞ր է, որ այդ դայմանների բերդությամբ Անա Մայիլյանը գնա հյուրախաղերի եւ մնա բավական երկար ժամանակով, կամ չվերադառնա:

– Արժանապատվությունիս գաղտ կիսամարեմ այդ դասնամով գնալը: Բայց այդ դասնամով շնորհալի շատերին եմ կորցնում: Հանդիդեցի Սարիկ Մկրտչյանին եւ Հայկ Դեհինյանին, նրանք այստեղ էին փորձում գործել, տաղանդավոր երգիչներ են, գնացին:

– Քեզ ինչքա՞ն են վճարում դրամով:

– Ծիծաղելի է: Դանդիճներ լեհ լեզուն են, բայց համարյա անվճար էինք երգում: Ով նոր է դուրս գալիս համաշխարհային բեմ, չդիտի մտածի, թե դինչ չստացա: Մենահամերգներիցս եկամուտ ստացա: Բայց ամենամեծ «գումարը», որ ստացա, դանդիճի ժդիտն էր, հոսանքաս ծափերը:

– Երբ քեզ քիս են գոռում, ի՞նչ ես երգում:

– Բեռանիցս միանգամից «Ո՞ւր ես, մայր իմ», «Սայլն այն խլաներն» է դուրս գալիս:

– Առաջիկա համերգդ ե՞րբ է:

– Մարտի 9-ին: Մարո Մարգարյանի հեղինակային երեկոն է լինելու, որ կազմակերդել է Կոմիտաս հանձնաժողովի մրցույթը: Բացի դրանից ես եւ Մարգարիտ Սարգսյանը դասրաստում ենք նոր ծրագիր, որում ենք առաջին երեկոն նվիրել հայկական երաժշտությանը: Երկրորդ երեկոն ամբողջովին կնվիրվի եվրոդական երաժշտությանը:

ՄԱՍՏԻՍ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ԵՐԳԱՐՎԵՍՏ

«Գարունը սեր է բերում»

Երեւանի Կոմիտաս դեսական երաժշտանոցի ժողովրդական երգեցողության բաժնի դասախոս, Հայաստանի ձայնատիպուդի «Արամ Մերանգուլյան» համույթի մենակատար, Սայաթ-Նովայի անվան մրցույթի դափնեկիր Սուսաննա Սաֆարյանը մեր ազգային երգարվեստի նվիրյալներից է:

Անժխտելի է երգչուհու ավանդը հայրենի երգարվեստի տարածման գործում: Շատերն են հիշում տարիներ առաջ հեռուստահանդիսատեսին ներկայացրած օրորոցայինների, առդա դանդիսության երգերի շարքերը, Ավետիք Իսահակյանի խոսքերով ստեղծված երգերի փունջը, բազմաթիվ այլ երգեր, որոնք դեռեւ ընդունելության արժանացան եւ բավական շատ արձագանքներ ունեցան մամուլում:

Բնությունը Սուսաննային շնորհել է հնարավոր ձայնով, օժտել երգերի կատարման անկեղծ եւ անմեղջական երգաոճով, երգը հայեցի զգալու եւ հայեցի մեկնաբանելու կարողություններով: Եւ զարմանալի զուգադիպությամբ երգչուհու արժանները նշանավոր Գոդրն գավառի կողմերից են: Նախիջեւանի Ճահուկ գյուղից, ուստի դասահական չէ նրա երգերի առանձնահատուկ հմայքը:

Ստեղծագործական ուժերի ծաղկման շրջանում գտնվող արվեստագետը այսօր շարունակում է իր բուռն համերգային գործունեությունը ինչդես հայրենիքում, այնդես էլ նրա սահմաններից դուրս: Նրա վերջին ավստրալիական եռամսյա հյուրախաղերին հաջորդեցին երեւանյան նոր ելույթները:

Երգչուհին այսօր, ժամը 17-ին հայ երգի երկրդագուներին հրավիրում է «Մոսկվա» կինոդարանի «Գարունը սեր է բերում» խորագրով իր մենահամերգին, որտեղ ընդգրկված են ժողովրդական, գուսանական, հայ երգահանների բացառադես սիրո երգեր:

ԱՐՍԵՆ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

ԱԲՄԵՆԴՐԵՍ

Ռոխաննա Բաբայանի նոր սկավառակը

Երգչուհի Ռոխաննա Բաբայանը անհամբերությամբ սդասում է իր նոր կոմդակտ ձայնաղնկակի բողարկմանը: Այն կոչվում է «Ռոխաննա: Կախարդական հմայք»: Հավանաբար այն վաճառի կհանվի մինչեւ մարտի 8-ը: Դիսկի մեջ մտել են 14 երգեր, որոնց մեծամասնությունը նոր են: Մարտին երգչուհին համերգներով հանդես է գալու մերձմոսկվայում, Նովոսիբիրսկում, Արխանգելսկում եւ Յակուտիայում: Վերջերս նա նկարահանվել է Ա. Էյրանջանի հեռդական ֆիլմում: Նա «Կնամոլը», «Իմ նավատի» ֆիլմերի հեղինակն է: Իսկ այս մի աբխատանքը կոչվում է «Իմդոտենցը»: Գլխավոր դերում նկարահանվել է երգչուհու ամուսինը՝ Ս. Դերժավինը, իսկ Ռոխաննան այդտեղ կատարել է առաջնակարգ տիպի հրոջ դերը:

Պուգաչովան կվերադառնա նոր ռդեկցո՞վ

Ասում են, թե Ա.Պուգաչովան մեկնել է Շվեյցարիա եւ վերադառնալու է առդեն որդու կամ դստեր հետ: Ոչինչ դեռ ստույգ հայտնի չէ: Գաղտնիքը կբացահայտվի մի քանի ամիս հետո: Երգչուհին շատ է սիրում այդ երկիրը, այնտեղ նա բազմիցս եղել է Ֆիլիդի հետ եւ հենց այդտեղից է ուզում մատուցել վաղուց սդասվող անակնկալը:

Եվրանորաձեւությունը Մոսկվայում

Մոսկվայի «Մանեժ» համալիրում բացվել է «Պրեմիեր կոլեկցիի» կոչվող եվրոդական նորաձեւության ցուցահանդեսը: Նման շոուներ հաջողությամբ անց կացվել են Անգլիայում, Ամերիկայում եւ Փարիզում: Այս անգամ դրանց էդի կենտրոնը դարձել է Մոսկվան: Ցուցահանդեսում ներկայացվել են Իտալիայի, Ֆրանսիայի, Անգլիայի, Գերմանիայի եւ այլ երկրների 120 դիզայներների եւ մոդելյորների վերջին աշխատանքները:

Սան Ռեմոյի երգրսիակիչ ակորդը

Կայացել է Սան Ռեմոյում անցկացվող իտալական երգի 46-րդ փառատոնի փակումը: Ըստ մրցույթի օրենքների, այնտեղ կատարվող երգերը դեսք է միանգամայն նոր լինեն: Փառատոնի հյուրերն էին Ջինա Ջրերերը, «Բոն Ջովի», «Take that» խմբերը եւ այլք: Երկար տարիների ընդմիջումից հետո, որը դայմանավորված էր դստեր կորստի հետ, բեմ է դուրս եկել Ալ Բանոն եւ կատարել է «Իմ կյանքը» երգը, որի համար նրան շնորհվել է 7-րդ տեղը: Առաջին տեղը գրավել է երգիչ Ռոնը «Ես կուզենայի քեզ հանդիդել 100 տարի անց» երգով, երկրորդ տեղը՝ «Էյիո է լե սբորիե բեզե» խումբը, երրորդ տեղը շնորհվել է երգչուհի Ջորջիային, որը նախորդ տարվա մրցույթի հաղթողն էր:

American University of Armenia
Extension Program
offers you the course

Written Communication Skills in English

This course is designed to the students' writing skills and uses in modern American terminology, with special focus on practical business communications. Students will be expected to write extensively and to learn how to edit their own work and their peers. The course will include class discussions, as well as reading and writing assignments. Teaching will be conducted with the use of modern texts and various medium that take into the cultural aspects of American written communication. The course is designed for students who have intermediate or advance level of English and who need to develop proficiency in writing for personal or professional purposes.

Additional Information:

- Prior to admission and in order to determine the general level of the participants applicants will be asked to take an English test. Registration for test will be from February 29 to March 15, at the American University of Armenia (AUA), room #19.

- The English test will administered on March 19, 1996, in the large auditorium of the AUA at 3:00 p. m.

- Classes will begin on April 1, 1996 and will be for a duration of six weeks (6 hours per week).

- Monthly fee: The dram equivalent of $40.

For further information, please call the University Extension office at 27-16-58.

digitised by A.R.A.R.@

ՖՐԱՆՍԻԱ

Հայկական թիմը Ֆրանսիայի գավաթի խաղարկության ֆառուդ եզրափակիչում

«Գարուն Երևան, սիրուն Երևան»

ԳԵՎՈՐԳ ԱՍԼԻԿՅԱՆ
Վալանս, Ֆրանսիա

«Գարուն Երևա՜ն, սիրուն Երևա՜ն», երգում էր Վալանսի ASOAV-ի դարձյալ դարձյալ Վինսան Յազմաջյանը «Ֆրանս 3» հեռուստակայանի խցիկների առջև հայկական թիմի անչիկացի երկու խաղընկերների Ն՚դեֆի եւ Լուկոնկույի ներկայությամբ: Վալանսի թիմը մի քանի ոռդն առաջ Ֆրանսիայի գավաթի խաղարկության 1/8 եզրափակիչում, սեփական հարկի տակ 1-0 հաշվով հաղթել էր «Լավալ» ուժեղ թիմին եւ առաջին անգամ ֆառուդ եզրափակիչի ուղեգիր ձեռք բերել: Իսկապես, դա դյուրական որ էր:

Դարձյալ Վինսան Յազմաջյանը

Խաղը, որ տեղի ունեցավ «Պոմպիդու» մարզադաշտում, առաջին իսկ ոռդից էպս բուռն ընթացք ստացավ: «Վալանսի» խաղացող Ֆրեշեն առաջին եւ ուրեմն ոռդիներին հուժկու հարվածներով փորձեց գրավել դարձյալ: Սակայն դարձյալ, վերջինս ստիպված էր դարձյալ դարձյալի գլխավերեւով անցկացնել մրցակցի դարձյալ: Երկրորդ խաղակեսի սկզբում «Լավալը» փորձեց բենում մտցնել խաղի մեջ: Բայց նրա զոհները մատնեցին «Վալանսի» դաշտային դասավորություններում: Հանդիպման վերջնամասը նորից անցավ «Վալանսի» առավելությամբ: Ն՚դեֆի հարվածից հետո գնդակը եւ մղվեց դարձյալ:

Դարձյալ Վինսան Յազմաջյանը

Երբ մրցավարը ազդարարեց խաղի ավարտը, «Վալանսի» ֆուտբոլիստներ գրկախառնվեցին այս դարձյալ հաղթանակի համար: Հայկական թիմը մտավ Ֆրանսիայի գավաթի խաղարկության 8 ռոմբուրգ ինների շարք: Սա հաստատ կարեւոր է: Յազմաջյանը եւ վարձառու դաշտային Միշել Թերզյանը, որը փոխարինման էր դուրս եկել միայն 86-րդ ռոմբին, երջանկությունից գրկախառնված նույնդես իրար համբուրում էին, երկու հայեր, որոնք խորհրդանշում են մի բիզ, որի գինանշանը Մասիս լեռներն են, որոնց միջեւ արեւը ֆուտբոլի գնդակն է: Հաջողություն գանկանանք ASOAV-ին նաեւ ֆառուդ եզրափակիչում: ■

ՖՈՒՏԲՈԼ

Ռումինիա-Հայաստան հանդիպո՞ւմ

Աշխարհի վերջին առաջնության հերոսներից մեկը՝ Ռումինիայի հավաքականը, որը նախապատրաստվում է եվրոդյի առաջնության եզրափակչին, մինչեւ հիմա ունի դաշտոնապես հայտարարված մեկ ընկերական խաղ: Հունիսի 1-ին Ռումինիայի հավաքականը Բուխարեստում մրցելու է Սաուբական Միացյալ Էմիրությունների հավաքականի հետ: Ռումինիայի հավաքականը մտադիր է անցկացնել եւս երկու ստուգողական հանդիպումներ եւ ուզում է մրցել հարավսլավիայի, Լեհաստանի կամ Հայաստանի հավաքականների հետ, մարս-ապրիլ ամիսներին: Այս ուշագրավ տեղեկությունը մեզ հաղորդել է մեր թղթակից Գրիգոր Ամիրզայանը, եւ եթե ռումինացիների հետ խաղալու տարբերակը ձեռնտու է մեր հավաքականին, ուրեմն ֆեդերացիայի ղեկավարները կարող են հետաքրքրվել դրանով:

Արամայիս Տոնոյանը «Փյունիկում»

Այս տարի Երեւանի «Փյունիկը», որը հանրապետության բարձրագույն խմբի առաջնության առաջին օրվանի հաղթողն է, լավ հանդես է տալիս: Մեր թերթը գրել է, որ «Արարատի» եւ ՀՀ ազգային հավաքականի կիսապաշտպան Հայկ Մխիթարյանը տեղափոխվել է «Փյունիկ»: Պարզ դարձավ, որ «Արարատի» եւս մեկ առաջատար խաղացող, ՀՀ հավաքականի ավագ Արամայիս Տոնոյանն էլ ցանկություն է հայտնել հանդես գալ «Փյունիկում»: Ինչպես տեղեկացրին «Փյունիկի» ղեկավարները, Արամայիս Տոնոյանի տեղափոխման բոլոր հարցերը կարգավորված են: Եթե ավելացնենք, որ Արամայիս Տոնոյանը ունի դրված իր առջեւ: Չէ՞ որ հանրապետության չեմպիոնը իրավունք է ստանում հանդես գալ եվրոդյական մրցաշարում: Իսկ դա նշանակում է՝ եթե թիմը, իրոք, տրամադրվել է չեմպիոնության համար, ուրեմն պետք է մտածի նաեւ եվրոդյական հոգսերի մասին:

ՀՈՍՔՍ

Առաջատարի հետադիմությունը շարունակվում է

ԳԱԳԻԿ ՏԻՐԱՆԵԼՅԱՆ

Ֆրանսիայի Կանն քաղաքում շարունակվող շախմատային խոշոր փառատոնի հիմնական մրցաշարում խաղարկված վեց տուրից հետո առաջատարը 5 միավորով միանձնյա գլխավորում է դաշտախաղացի գրոսմայստր Վլադիսլավ Տկաչեր: Նրանից ընդամենը կեսական միավորով են ետ մնում երեւանցիներ Արաշեն Մինասյանը եւ Աշոտ Անդրասյանը, ընդ որում յուրաքանչյուր տարում Մինասյանը հանդիպում է Տկաչեի հետ: Հայ մյուս շախմատիստներից Սմբատ Լդուսյանն ու Մելիքսեթ Խաչիյանը վաստակել են 4-ական, իսկ Լեւոն Ադոնյանը 3 միավոր: Ջուգահեռ անցկացվող երկրորդ մրցաշարում Հրաչյա Թավադյանը նույնական հանդիպումներից հետո վաստակել է 4.5 միավոր: Մինչեւ փառատոնի ավարտը մնացել է երեք տուր:

Արքուրը հաղթում է եւ տղամարդկանց, եւ կանանց

Թբիլիսիում ավարտվեց Ռուսաստանի, Վրաստանի եւ Հայաստանի շախմատիստների մասնակցությամբ անցկացված միջազգային մրցաշար: Շրջանային մրցակարգով ընթացած մրցումներում մեկնարկել էին եւ տղամարդիկ, եւ կանայք, որն այնքան էլ հաճախ չի պատահում: Շաս վստահ խաղաց երիտասարդ շախմատիստ Արքուր Չիբուխյանը, որը, ի դեպ, վերջերս է Վրաստանից տեղափոխվել Հայաստան: Նա 11 հնարավորից վաստակեց 9 միավոր եւ միանձնյա նվաճեց մրցանակը: Մեր շախմատիստներից լավ ելույթ ունեցավ Գոհար Հովսեփյանը, որին միայն կես միավոր պակասեց մինչեւ միջազգային վարպետի նորմն: Գոհարի արդյունքն է 6,5 միավոր: Նելլի Աղինյանը մրցաշարն ավարտեց 3,5, իսկ Մելինե Եսայբեկյանը, որը նույն ոտքս Վրաստանից տեղափոխվել է Հայաստան՝ 2 միավորով:

Թեհրանում մրցում են Իրանի, Ադրբեջանի Հայաստանի եւ Քաթարի շախմատիստները

Թեհրանում անցկացվում է շախմատի միջազգային մրցաշար՝ Իրանի, Քաթարի, Ադրբեջանի եւ Հայաստանի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ: Մեր երկիրը ներկայացնում են միջազգային վարպետներ Էդուարդ Մնացականյանը, Արսեն Եղիազարյանը եւ երիտասարդ Անդրանիկ Մաստիկոսյանը: Խաղարկված հինգ տուրից հետո նրանք բոլորը վաստակել էին 4-ական միավոր եւ ընթանում են առաջատարների խմբում: Ընդամենը խաղարկվելու է ինը տուր՝ շվեյցարական մրցակարգով:

ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՖՈՒՏԲՈԼ

Հայաստանի հավաքականի առաջին ոչ-ռին

Մալթայում ավարտվեց մինչեւ 16 տարեկան ֆուտբոլիստների եվրոդյի 1996 թ. առաջնության ընտրական փուլի խմբային մրցաշարը: Վերջին տուրում դեռեւ երկու հաղթանակ հաղթողը, որը եզրափակիչի ուղեգիր էր ձեռք բերում: Ընդ որում, Շվեյցարիայի եւ Հարավսլավիայի հավաքականները երկուական հաղթանակ ունեին եւ վերջին տուրում իրենց մրցակիցներին դեռեւ է ձգտին հաղթել խոշոր հաշվով, քանի որ գնդակների տարբերությունը կարող էր բախտորոշ լինել: Սակայն Հայաստանի հավաքականը խաբեցնց խաղաֆարտեր: Հարավսլավիայի հավաքականը չկարողացավ կոտրել մեր թիմի համառ դիմադրությունը, եւ հանդիպումն ավարտվեց ոչ-ռի՝ 1-1: Դա Հայաստանի դաշտանեկան հավաքականի առաջին ոչ-ռին էր միջազգային դաշտանեկան մրցաշարերում: Հարավսլավիայի հավաքականը գրկվեց թե առաջին տեղից եւ թե եզրափակիչ մտնելու իրավունքից ձեռք բերելու, որը աղբիրի 29-ից մինչեւ մայիսի 11-ը կայանալու է Ավստրիայում: Հայաստանի դաշտանեկան հավաքականի ելույթներն այս անգամ կարելի է բավարար համարել:

Ամփոփիչ աղյուսակը

	Խ	Հ	Ռ	Պ	Գ	Մ
1. Շվեյցարիա	3	2	1	0	5	1 7
2. Հարավսլ.	3	1	2	0	4	2 5
3. Մալթա	3	1	0	2	1	5 3
4. Հայաստան	3	0	1	2	1	3 1

ԻՍՊԱՆԻԱ

Հայ լեռնադահուկորդների նորամուտը աշխարհի առաջնություն

Սիերա Նեւադայում (Իսպանիա) ավարտվեց լեռնադահուկային սպորտի աշխարհի առաջնությունը, որին առաջին անգամ մասնակցեցին նաեւ մեր հանրապետության ներկայացուցիչները: Հայաստանի դաշտվիրակությունը բաղկացած էր չորս հոգուց. ղեկավար՝ լեռնադահուկային սպորտի Հայաստանի Հանրապետության ֆեդերացիայի գործադիր տնօրեն Ռոբերտ Ագլյան, հավաքականի գլխավոր մարզիչ Դավիթ Հարությունյան, Հայաստանի չեմպիոն Արսեն Հարությունյան (ծաղկաձոր) եւ մրցանակակիր Արքուր Հարությունյան (ծաղկաձոր): Ինչպես պատմեց Ռոբերտ Ագլյանը, մեր լեռնադահուկորդները մասնակցեցին ծրագրի մեջ մտնող չորս մարզաձեւերից երկուսին՝ հսկա եւ հատուկ ոլորավայրէջքներին: 113 մասնակիցների մեջ երկու վայրէջքի գումարով Արսեն Հարությունյանը գրավեց 40-րդ, իսկ Արքուր Հարությունյանը՝ 48-րդ տեղը: Մեր երկու լեռնադահուկորդները բանկարժեք միավորներ վաստակեցին եւ բարձրացին իրենց անձնական ռեյտինգը. Արսենը՝ 26, Արքուրը՝ 20 տեղով, որոնք էլ կարեւոր են հետագա մրցումներին մասնակցելու իրավունք ստանալու համար:

Ձախից բրազիլացի Մարսելիո Սբրոյանը

«Մրցումների բացման արարողությունը տպավորիչ էր ու էքզոտիկ: Ընդունելությունն էլ էպս ջերմ էր: Հայկական դաշտվիրակությանը հրավիրեց Իսպանիայի հեռուստատեսությունը, եւ հարցազրույցը երբեր գնաց: Աշխարհի չեմպիոն, օլիմպիական խաղերի բազմակի չեմպիոն, իտալացի Ալբերտո Տոմբայի մարզիչ Գուստավ Տոնին, որը նույնդես էպս հայտնի է եւ աշխարհի բազմակի չեմպիոն է եղել, տեխնիկական օգնություն ցույց տվեց Հայաստանի հավաքականին, նվիրելով մարզահանդերձանք: Աշխարհի առաջնությունում հանդես եկավ եւս մեկ հայ լեռնադահուկորդ՝ Մարսելիո Սբրոյանը, որը ներկայացնում էր Բրազիլիայի հավաքականը եւ այդ երկրի բազմակի չեմպիոն է եղել: Սբրոյանը գրավեց 32-րդ տեղը: Սկիզբն արդեն դրված է եւ մեր առաջիկա նոպատակն է լրջորեն նախապատրաստվել Իտալիայում հաջորդ տարի կայանալիք աշխարհի առաջնությանը եւ 1998 թ. Նագանոյի ձմեռային օլիմպիական խաղերին: Սիերա Նեւադայում մենք հանդիպեցինք դահուկային մարզաձեւերի միջազգային ֆեդերացիայի գլխավոր քարտուղար Կասպերին: Նա խոստացավ ամռանն այցելել Հայաստան, ուսումնասիրել ներկայիս դահուկային կառույցները եւ ցուցաբերել ֆինանսական ու տեխնիկական օժանդակություն նրանց վերակառուցման գործում», ասաց Ռոբերտ Ագլյանը:

Հայաստանի դաշտվիրակությունը

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Գյումրեցիները վերականգնեցին բարի ավանդույթը

Ճաղկաձորում ավարտվեց դահուկավազքի հանրապետության 1996 թ. առաջնությունը: Մրցումներին հենց առաջին օրից տոն տվեցին Գյումրիի ձմեռային մարզաձեւերի դպրոցի սաները: Մինչեւ 1986 թ. գյումրեցիներն այս մարզաձեւում առաջատարներն էին, պառա վերջին տասը տարիների ընթացքում իրենց դիրքերը զիջեցին նախ Աշոցքի, առա Հրազդանի դահուկորդներին: Եթե անցյալ մրցաշրջանում գյումրեցիները որոշ չափով բարելավեցին իրենց դիրքերը, առա այս տարի անգերազանցելի մնացին ու իրավամբ հաղթող ճանաչվեցին թիմային հնգօրյա պայքարում: Շնայած մրցումներն անցան լարված ու դիտարժան պայքարում, այնուհանդերձ պետք է նշել, որ բացի 5-6 մարզիկներից, մնացած դահուկորդների ցույց տված արդյունքները գոհացուցիչ համարել չի կարելի: Դա պետք է վերագրել ոչ թե մարզիկների հնարավորություններին, այլ մրցումային անհրաժեշտ գույքի ու հանդերձների բացակայությանը, տնտեսական ծանր իրավիճակին ու մրցումների սակավությանը:

Միջոցներ չլինելու պատճառով մրցումները մի քանի անգամ հետաձգվեցին: Հանրապետական սպորտվարչության շնորհիվ, այնուամենայնիվ, առաջնությունը կայացավ եւ անցավ բարձր մակարդակով:

Կանանց մրցաշրջանում անգերազանցելի մնաց Գյումրիի ձմեռային մարզադպրոցի ներկայացուցիչ Ա. Միքայելյանը, որը նվաճեց բացարձակ չեմպիոնուհու կոչումը՝ հաղթելով 5, 7.5, 10 կմ մրցաստարածություններում եւ փոխանցումավազքում:

Տղամարդկանց մրցաշրջանում հաղթողներ դարձան հրազդանցի Հակոբ Մանուկյանը՝ 30 եւ 15 կմ ազատոճի մրցաստարածություններում, եւ գյումրեցի Հայրյա Ամիրյանը 15 կմ դասական ոճի մրցաստարածությունում: Ֆինալային պայքարն ավարտվեց Գյումրիի մարզադպրոցի դահուկորդների հաղթանակով (տնօրեն՝ Ա. Սարգսյան) 323 միավոր: Երկրորդ հորիզոնականը գրաղեցրին անցյալ տարվա հանրապետության չեմպիոն հրազդանցիները՝ 228 միավոր: ԲԻՄԱ-ի թիմը մի ջոցներ չունենալու պատճառով, գոր ծուղել էր միայն երկու դահուկորդ:

Մեր կարծիքով, անհրաժեշտ է մրցման պայմաններով կազմել դահուկավազքի հավաքական, նրա մեջ ընդգրկելով հեռանկարային դահուկորդների եւ հնարավորություն տալ ծել տարբերյալ լիարժեք մարզումներ անցկացնելու. հանրապետությունից դուրս՝ մրցումներին պատշաճ ձեւով մասնակցելու համար:

Բարձրագույն կարգի մրցավարներ
Ռ. ՇԱՀԲԱԶՅԱՆ, Վ. ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

Բանաստեղծ գրում է
ՍԵՐԳՈՅ ԲԱՇԻՆՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

Օրվա հետքերով

ԱՇԽԱՐՀ

Չնայած կեղծ թղթադրամների առատությանը դոլարը դիմանում է

Վերջին 6 տարիների ընթացքում Մերձավոր Արևելքն ամենաբարձր որակի կեղծ 100 դոլարանոց թղթադրամներով է հեղեղվել, իսկ ամերիկյան գաղտնի ծառայությունները դրամանենգներին ոչ մի կերպ չեն կարողանում հայտնաբերել: ԱՄՆ-ի Կենտրոնական հետախուզության վարչության տվյալներով, աշխարհում մոտ 1 միլիարդ դոլար է այժմ շրջանառության կատարում: ԿՀՎ-ն ու Միացյալ Նահանգները չեն բացառում, որ դրամանենգներին մերձավորարևելյան որոշ կառավարություններ են հովանավորում: Ենթադրվում է, որ թղթադրամներն Իրանում են տպվում, իսկ Միհրան ատրանգման կես է կեղծ դոլարներն այստեղից են ամբողջ աշխարհով մեկ տարածվում: Վկայություններ կան ասվեն, որ կեղծ թղթադրամներով սնանկացության կազմակերպված դեպքերն ամենևին հազվադեպ չեն: Ոստիկանությունն ու գաղտնի ծառայությունները տասնյակ միլիոնավոր կեղծ դոլարներ են արդեն բռնագրավել, սակայն Իրանին կամ մի որևէ այլ երկրի մեղադրել ոչ մի փաստ դեռևս չկա: Իրանի կառավարությունն, իր հերթին, ամերիկացիների մեղադրանքները կտակրոնասդեռ հերքում է: Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեմ ոգաժամիջոցներ կիրառելու դատարկ հանձնարարությամբ դրանք:

Շրջանառության մեջ այժմ 380 միլիարդ կանխիկ դոլար կա, ոմի երբ նրա երրորդը Միացյալ Նահանգների սահմաններից դուրս է շրջանառության կատարում: Վաշինգտոնը երկյուղում է, որ կեղծ թղթադրամները դոլարի, որպես աշխարհում ամենահավանելի ու հիմնական տարադրամի արտասահմանցիների կողմից ունեցած հավատը կարող է խախտել: Պաստոյանվելու միջոցներից մեկը նոր 100 դոլարանոցների թողարկումն է: Սպասվում է, որ շրջանառության մեջ դրամ զարնվող թղթվեն: Միացյալ Նահանգների կառավարությունը բոլորստել է, որ նոր թղթադրամներին զուգահեռ առաջիկա մի քանի տարիների ընթացքում հներն էլ շրջանառության կատարեն: Կողից դա աններելի անհոգություն է թվում, քանի որ կարելի է կարծել, թե այդ տարիների ընթացքում այնքան կեղծ 100 դոլարանոցներ կարող են տրվել, որ ամերիկյան ֆինանսական համակարգը կիկուզվի: Սակայն ոչ: Այն, իրոք, կարող է վիրավել, սակայն այլ դատագայում. եթե դոլարի հուսալիության հանդեպ կասկած առաջանա, ու մարդիկ սկսեն դոլարը ոչ կամ որիշ տարադրամների հետ փոխանակել: Ամերիկացիներն իրենք էլ չեն թաքցնում, որ դոլարների ամբողջ զանգվածը ապահովված չէ արժեքներով, և ամեն ինչ հավատի վրա է հիմնված: Ուրեմն նրանց համար ամենակարևորն այն է, որ դոլարի հուսալիության նկատմամբ մարդկանց ունեցած հավատը չխախտվի կասկած իսկ չառաջանա: Իսկ ինչ վերաբերում է հին 100 դոլարանոցների մի քանի տարի ևս շրջանառության մեջ մնալու հետ կապված ամերիկացիների կողմից կրելիք անհարմարությունների վնասներին, ապա ամերիկյան ֆինանսական համակարգը կիկուզվի: Սակայն ոչ: Այն, իրոք, կարող է վիրավել, սակայն այլ դատագայում. եթե դոլարի հուսալիության հանդեպ կասկած առաջանա, ու մարդիկ սկսեն դոլարը ոչ կամ որիշ տարադրամների հետ փոխանակել: Ամերիկացիներն իրենք էլ չեն թաքցնում, որ դոլարների ամբողջ զանգվածը ապահովված չէ արժեքներով, և ամեն ինչ հավատի վրա է հիմնված: Ուրեմն նրանց համար ամենակարևորն այն է, որ դոլարի հուսալիության նկատմամբ մարդկանց ունեցած հավատը չխախտվի կասկած իսկ չառաջանա: Իսկ ինչ վերաբերում է հին 100 դոլարանոցների մի քանի տարի ևս շրջանառության մեջ մնալու հետ կապված ամերիկացիների կողմից կրելիք անհարմարությունների վնասներին, ապա ամերիկյան ֆինանսական համակարգ

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ՇԵՇՆԻԱ

Գրաչովը զինյալների դեմ անխնա դայֆար է խոստանում

ԳՐՈՇՆԻ, 1 ՄԱՐՏ, ՓՍՍՏ: Չեչնիայի մայրաքաղաք Գրոզնիում և շրջակա հատվածներում ռուսական ուժերի և չեչեն անջատողականների միջև համառ մարտեր են բռնկվել: Ռուսաստանի ՆԳՆ դաշտոնյաների տվյալներով, կառավարվող հրթիռներ են կիրառվել Գրոզնիում և քաղաքի հյուսիս-արևելյան Շելկովսկոյե շրջանում տեղի ունեցած մարտերի երեք մեծ օջախներում: Ռուսաստանի դաշնային ուժերի աղբյուրները հաղորդել են, որ իրենց կողմից զոհվել է մեկ և վիրավորվել 3 զինվոր: Ներքին զորքերի թվակազմից մեկը զոհվել է, երկուսը՝ վիրավորվել: Չեչենների կողմից տուժածների մասին որևէ հաղորդագրություն չի տարածվել:

1995 թվականի փետրվարից ի վեր, երբ Գրոզնին գրավվեց դաշնային զորքի կողմից, սա փոխհրաձգության ամենածանր դեպքն էր: ՆԳՆ տվյալներով, չեչենները հարձակվել են նաև Գրոզնու մոտակա Կալինին գյուղում տեղակայված Չեչնիայի ներքին գործերի խարտությունի ուժերի վրա:

Ռուսաստանի դաշտոնատարներ նախարար Պավել Գրաչովը մոտ ապագայում կմեկնի Չեչնիա՝ տեղում ստանալու 14 ամիս շարունակվող զինված դայֆարի դադարեցման ուղիները: Կոիվը դադարեցնելու համար մի քանի տարբերակ է մշակվել: Գրաչովն ասել է. «Ոչ Ինգուշիան, և ոչ էլ Չեչնիային հարեւան հյուսիսկովկասյան որևէ այլ շրջան չի ներքաշվի դաստերդի մեջ»: Նա հայտնել է նաև, որ խաղաղության բանակցությունները կուղեկցվեն զինյալ անջատողականների դեմ անխնա ճակատամարտով: Հայտնի է, որ նախագահ Ելցինը ձգտում է այս հակամարտությանը վերջ տալ հունիսի 16-ին կայանալիք նախագահական ընտրություններից առաջ:

ՌԴ վարչապետ Վիկտոր Չերնոմիրդինը հայտնել է, թե այս տարի երկրի առաջ ծառացած ամենամեծ խնդիրը չեչենականն է: Այդ մասին նա խոսել է կառավարության ընդլայնված հատուկ նիստում, ուր ներկայացնում էր այս տարվա համար կազմակերպված սոցիալական և տնտեսական չափանիշները: Կառավարության, խորհրդարանի և գործարար շրջանակների շուրջ 300 ներկայացուցիչներին նա հայտնեց, որ Ռուսաստանի ժողովուրդը «բարելավումը դեռ է զգա իր առօրյա կյանքում: Սա ամենամեծ ապակցությունն է, որ կարող ենք ցույց տալ նախագահին»: Չերնոմիրդինը խոստացավ, որ բյուջետային աշխատողների ուշացած աշխատավարձերը ամբողջովին կվճարվեն մարտ ամսին, սակայն նա նշեց նաև, որ կառավարությունը չի կարող վճռանգել բյուջեն ամբոխավարական գործողություններով:

Այս նիստում ելույթ է ունեցել նաև Ելցինը: Նա հայտնել է, որ սոցիալական և տնտեսական հաղորդակցությունները կլինեն այս տարվա բարեփոխումների միջուկը, ավելացնելով, որ դա նախընտրական քայլ չէ և «սրանից է կախված բարեփոխումների առաջան»:

ՅՈՒՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Անցած տարի Ռուսաստանը գրեթե կրկնապատկել է զենքի արտահանումը

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ՄԱՐՏ, ՆՏ-AFP: Նախորդ տարվա համեմատ 1995 թվականին Ռուսաստանը գրեթե կրկնապատկել է զենքերի արտահանումը: Չգնալով վերականգնել սպառազինության համաշխարհային շուկայում առաջատարի իր դերը, Ռուսաստանը երեք միլիարդ դոլար ընդհանուր արժեքությամբ գործարքներ է կնքել:

Վարչապետի առաջին տեղակալ Օլեգ Սոսկովեցը, որը զբաղվում է զենքի վաճառքի հետ կապված կառավարական կոորդինացիոն կոմիտեն, ասել է, որ 1995 թվականին Ռուսաստանը զենքի վաճառքի մասին գործարքներ է կնքել 51 արտասահմանյան գործընկերների հետ ու վճարացնելով վաճառքի ծավալը 80 տոկոսով:

Կառավարության ընդլայնված նիստում Սոսկովեցն ասել է, որ այս տարի զենքի արտադրությունից մինչև 12 տոկոս հասկացվելու է ռազմական հետազոտություններին: Նա ասել է, որ 1995 թվականին Ռուսաստանի ռազմական արտահանումների վճարումների 75 տոկոսը կանխիկ էին, իսկ վաճառքը արտասահմանյան գնորդներին 60 տոկոսով ավելի էր, քան վաճառքը Ռուսաստանի զինված ուժերին:

Վերջերս նախագահ Բորիս Ելցինի զենքի արտահանման գծով խորհրդական Բորիս Կոզիրևը հայտնեց «Դելովին Լյուդի» («Գործարար մարդիկ») ամսագրին, որ 1996 թվականին Ռուսաստանից զենքի արտահանումը կհասնի 3.5 միլիարդ դոլարի:

USA

ՍԽՐԵԼԻ ԵՐԵՎԱՆՅԱՆԵՐ

ՀԱՄԵՌ ՁՄԵՌ

Ժողովրդավարության և զարգացման հիմնադրամը տեղեկացնում է, որ «Տաք ձմեռ 95-96» ծրագրով ճավրի բաշխման վերջին օրը մարտի 6-ն է: Մարտի 4-ին, 5-ին և 6-ին «Փարոս» հասցեագրով բաշխված բոլոր կտրոնները կտրամադրվեն հետևյալ հասցեներով

Խորհրդային շրջ. - Գործկոմի մոտ
Մարքսի շրջ. - Գործկոմի մոտ
Մասիսի շրջ. - Գործկոմի մոտ
Շենգավիթի շրջ. - Գործկոմի մոտ
Էրեբունու շրջ. - Մայակովսկու և Բելինսկու փող. հատույթում (Բ 16)
Սեբաստիայի շրջ. - Պուշկինի փող. 40 (վարդերի խանութի մոտ)
Մյասնիկյանի շրջ. - Նալբանդյան փող. 27 («Անի» հյուրանոցի բակում)
Շահումյանի շրջ. - Բաֆֆու փող. 33 (Առցանցության դիմաց, 49)

NATIONAL HIRE VACANCY ANNOUNCEMENT

OPENING DATE: FEBRUARY 28, 1996
POSITION TITLE: POLITICAL ASSISTANT
GRADE: 7
TRAINING GRADE LEVEL: 6

SUMMARY OF DUTIES:
RESPONSIBLE FOR MONITORING AND REPORTING, INCLUDING DRAFTING REPORTS ON THE POLITICAL, SOCIAL AND LAW ENFORCEMENT ENVIRONMENT IN ARMENIA.
WILL ORGANIZE AND ACCOMPANY AMERICAN OFFICERS ON IN COUNTRY REPORTING TRIPS. MAY ACT AS AN ESCORT AND INTERPRETER FOR VISITING OFFICIALS, ARRANGE TRAVEL ITINERARIES. WILL PARTICIPATE AS OF EMBASSY'S BRIEFING TEAM. PROVIDE RELATED LOGISTICAL SUPPORT SERVICES.

QUALIFICATIONS: UNIVERSITY EDUCATION IS REQUIRED.
FROM ONE TWO THREE YEARS OF EXPERIENCE IN POLITICAL SCIENCE RESEARCH, NEWSPAPER REPORTING, OR CLOSELY RELATED FIELD.
STRONG KNOWLEDGE OF ARMENIAN POLITICAL INSTITUTION, PARTIES, AND PROCESSES.
LEVEL IV ENGLISH, RUSSIAN AND ARMENIAN ABILITY IS REQUIRED (FLUENT).
LEVEL I TYPING ABILITY (LESS THEN 40 WORDS PER MINUTE).
FAMILIARITY WITH WORD FOR WINDOWS.

WHO MAY APPLY: ANYONE QUALIFIED FOR THE JOB.

ANNONCEMENT CLOSURE DATE: MARCH 13, 1996

HOW TO APPLY: PLEASE SUBMIT YOUR RESUME TO PERSONNEL OFFICE IN AMERICAN EMBASSY, 18 BAGRAMIAN STREET ROOM # 2002 ATT: ILONA TER-MINASIAN.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թաիլանդը ձգտում է դառնալ Ասիայի Ամստերդամ

1996 թ. Թաիլանդը մտադիր է արտահանել 53 միլիարդ դոլարի բանկարժեք քարեր ու զարդեր, որը 3,8 տոկոսով ավելի է անցյալ տարի արտահանվածից: Ասիական այդ երկիրն ասիճանաբար դառնում է բանկարժեք քարերի մշակման կենտրոն, որոնք օրինական և անօրինական ճանապարհներով բերվում են հարեւան երկրներից, մասնավորապես Բիրմայից և Կամբոջայից:

«ՖԻՆԱՆՍՈՎԻԵ ԻԶՎԵՍՏԻԱ»

Մորդվական գյուղում խոզը բզկտեց տիրուհուն

Մորդվական Պիչինգուշի գյուղում օրերս տեղի ունեցավ մի ահավոր միջադեպ. քաղցած խոզը գազանաբար բզկտեց իր տիրուհուն: Միայնակ պառավն իր սիրելի խոզուկին ցրահարությունից փրկելու համար բերել էր իր ծիր, բայց չէր կերակրել: Չդիմանալով քաղցին, մի քանի ժամ անց խոզը հարձակվեց ննջած տանտիրուհու վրա: Բժիշկներին չհաջողվեց փրկել բարի պառավին:

«ԿՈՄՍՈՄՈԼՍԿԱՅԱ ՊՐԱՎԴԱ»

ՎԱՐՁՈՎ ԲՆԱԿԱՐԱՆ

Փնտրում եմ վարձով բնակարան. 1 սենյականոց՝ ցածր հարկերում, քաղաքի կենտրոնում կամ մեծության «Բարեկամություն» կայարանի շրջակայքում: Զանգահարել 58-24-83, 56-29-41

ԱՅԱՔԻ

Միջազգային տուրիզմ
Հնդկաստան, Սիրիա, Կիպրոս, Եգիպտոս և այլ երկրներ

Չվիատոմսերի վաճառք
Սանկտ Պետերբուրգ, Եկատերինբուրգ, Նովոսիբիրսկ, Մոսկվա, Ռուստով, Ավտոթի, Սոչի, Խարկով, Կուստանայ և ԱՊՀ 30-ից ավելի քաղաքներ, Դուբայ, Փարիզ, Աթենք, Բելգրադ, Թեհրան, Հալեպ, Ամստերդամ, Սոֆիա՝ այնտեղից աշխարհի ցանկացած կետը:

ԲԵՌՆԵՐԻ ՓՈԽԱԴՐՈՒՄ ԲՈԼՈՐ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ

Երևան, Պուշկինի փ. 43/ա, հեռ. 53-69-44, 52-45-64

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաքարկի* և *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երևան 23. Տպագրված է տպագրության 1.03.1996 Դեպ 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@